



Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Cyngor Sir Ceredigion County Council Datganiad Polisi Gamblo 2022 – 2025

Dyddiad y'i cymeradwywyd gan y Cyngor: 03/03/2022
Asesiad Effaith Integredig: Oes
Dyddiad cyhoeddi: 29/03/2022
Dyddiad Adolygu'r Polisi: 27/01/2025

Mae'r polisi hwn ar gael yn Saesneg ac mewn print bras drwy gysylltu â'r Awdurdod Trwyddedu.

Cynnwys

1	1 DATGANIAD POLISI GAMBLO	4
1.1	Cyflwyniad	4
1.2	Sir Ceredigion	4
1.3	Rhestr Termau	5
1.4	Amcanion trwyddedu	6
1.5	Mathau o drwyddedau	7
1.6	Safleoedd trwyddedadwy a hawlenni	7
1.7	Casinos	7
1.8	Safleoedd Bingo	7
1.9	Safleoedd Betio	8
1.10	Traciau	9
1.11	Peiriannau hapchwarae	10
1.12	Peiriannau betio	10
1.13	Amodau arddangos rheolau	10
1.14	Ceisiadau a chynlluniau	11
1.15	Ffeiriau Teithiol	11
1.16	Canolfannau Hapchwarae i Oedolion	12
1.17	Canolfannau Adloniant i Deuluoedd	12
1.18	Hawlenni Gamblo mewn Clybiau a Pheiriannau Gamblo mewn Clybiau	13
1.19	Hapchwarae am Wobrau a Hawlenni Hapchwarae am Wobrau	14
1.20	Hysbysiadau Defnydd Dros Dro a Hysbysiadau Defnydd Achlysurol	15
1.21	Cofrestru loteriau cymdeithasau bach	16
1.22	Hawlenni Peiriannau Hapchwarae ar gyfer Safleoedd Trwyddedig (Alcohol)	17
1.23	Egwyddorion cyffredinol	18
1.24	Ymgylchoreion	20
1.25	Cyfnewid gwybodaeth	20
2	DEDDFWRIAETH, POLISIÂU A STRATEGAETHAU	20
2.1	Deddfwriaeth	20
2.2	Y berthynas â pholisïau cynllunio	21
2.3	Strategaethau cenedlaethol	21
2.4	Strategaethau a pholisïau lleol	21
2.5	Integreiddio strategaethau	22
3	GWNEUD PENDERFYNIADAU	22
3.1	Gweinyddu, cyflawni a dirprwyo swyddogaethau	22
3.2	Rhoi rhesymau dros benderfyniadau	22
3.3	Adolygu trwyddedau	23
4	SAFONAU LLEOL	23
4.1	Amgylchedd priodol ar gyfer trwydded	23
4.2	Ceisiadau	24
4.3	Asesiadau risg	25
4.4	Asesu angen	26
4.5	Amodau	26
4.6	Gorfodi, arolygu ac erlyn	28
4.7	Gweithgareddau y gellir eu trwyddedu	28
5	TROSEDD AC ANHREFN	29
6	SICRHAU BOD GAMBLO'N CAEL EI GYFLAWNI MEWN FFORDD DEG AC AGORED	29
7	DIOGELU PLANT AC UNIGOLION ERAILL SY'N AGORED I NIWED	30

7.1	Yr egwyddorion a ddefnyddiwyd i bennu corff cymwys i roi cyngor i'r awdurdod ynghylch diogelu plant rhag niwed.....	30
7.2	Mynediad i safleoedd trwyddedig	30
7.3	Profion prynu	31
7.4	Pobl sy'n agored i niwed.....	31
7.5	'Bet-Watch'	32
7.6	Hysbysu'r Bwrdd Iechyd Lleol.....	32
7.7	Canllawiau Arfer Dda.....	32
7.8	Hyfforddiant	32
7.9	Diogelu	32
8	CWYNION AM SAFLEOEDD TRWYDDEDIG	33
9	GORUCHWYLWYR DRYSAU	33
10	DATGANIAD.....	34
11	RHAGOR O WYBODAETH.....	34
12	ATODIADAU.....	35
12.1	Atodiad A – Map o Geredigion.....	35
12.2	Atodiad B – Rhestr o'r Ymgylchoreion	36
12.3	Atodiad C – Tabl Dirprwyo Swyddogaethau Trwyddedu	37
12.4	Atodiad D – Mynediad i safleoedd	39
12.5	Atodiad E - Crynodeb o'r Darpariaethau o ran Peiriannau, fesul Safle	40
12.6	Atodiad F Ystyr y term 'ar gael i'w (d)defnyddio'.....	43

1 1 DATGANIAD POLISI GAMBLO

1.1 Cyflwyniad

Daeth Deddf Gamblo 2005 i rym ym mis Medi 2007. Daeth Cyngor Sir Ceredigion yn Awdurdod Trwyddedu o dan y Ddeddf. Yn sgil hyn, bu i'r Awdurdod ysgwyddo'r cyfrifoldeb dros ganiatáu Trwyddedau Eiddo ac unrhyw ganiatâd arall a ganlyn yng Ngheredigion o ran:-

- ❖ Safleoedd casino;
- ❖ Safleoedd bingo;
- ❖ Safleoedd betio, gan gynnwys traciau;
- ❖ Canolfannau Hapchwarae i Oedolion;
- ❖ Canolfannau Adloniant i Deuluoedd;
- ❖ Hysbysiadau Defnydd Dros Dro;
- ❖ Hysbysiadau Defnydd Achlysurol.

Mae adran 349 o Ddeddf Gamblo 2005 yn mynnu bod y Cyngor yn llunio ac yn cyhoeddi "Datganiad Polisi Gamblo" sy'n nodi'r egwyddorion y mae'n bwriadu ymlynu wrthynt er mwyn cyflawni ei swyddogaethau dan y Ddeddf.

Lluniwyd y "Datganiad Polisi Gamblo" hwn gan ystyried darpariaethau'r Canllawiau a gyhoeddwyd gan y Comisiwn Hapchwarae, gan gynnwys y canllawiau diweddaraf, ynghyd â Deddf Gamblo 2005, y codau ymarfer ac unrhyw ymatebion gan y rheini yr ymgynghorwyd â nhw ynghylch y datganiad polisi.

Fodd bynnag, pan fo angen diweddarau'r datganiad oherwydd newidiadau i ddeddfwriaeth wladol, canllawiau statudol neu fanylion cyswllt, mae'r Awdurdod yn cadw'r hawl i ddiwygio'r polisi hwn heb ymgynghori os yw'n angenrheidiol gwneud hynny i sicrhau bod y polisi'n adlewyrchu deddfwriaeth wladol neu ganllawiau statudol.

Bydd y polisi'n cael ei adolygu o bryd i'w gilydd, a phob tair blynedd sut bynnag. Bydd y polisi'n dod i rym ar 3ydd o Fawrth 2022.

1.2 Sir Ceredigion

Mae Cyngor Sir Ceredigion yn cwmpasu rhanbarth trefol a gwledig cymysg sydd oddeutu 1795 cilomedr sgwâr o ran maint ac sy'n cynnwys poblogaeth o oddeutu 74600 o bobl (2017). Mae poblogaeth Ceredigion yn cynyddu'n fawr yn ystod misoedd yr haf, oherwydd nifer yr ymwelwyr a ddaw i'r ardal. Fel y gellir gweld o'r map sydd ynghlwm yn Atodiad A, mae'r ardal yn cynnwys chwe phrif dref sef Aberaeron, Aberystwyth, Aberteifi, Llanbedr Pont Steffan, Llandysul a Thregaron. Mae pedair o'r rhain yn drefi marchnad ac mae dwy, sef Aberystwyth a Llanbedr Pont Steffan, yn drefi prifysgol. Mae saith ysgol uwchradd yn y sir. Mae topograffeg y Sir yn cynnwys trefi gwyliau glan môr, ardaloedd mynyddig a chorslyd o ddiddordeb gwyddonol arbennig, yn ogystal â dyffrynnoedd gwyrddlas, ffrwythlon.

Yn 2020, roedd yn cynnwys oddeutu 32,309 o anheddau cyfannedd. Ceir oddeutu 3,955 o fusnesau sydd wedi'u cofrestru at ddibenion TAW yn y Sir. Y prif ardaloedd trefol yw Aberystwyth ac Aberteifi. Mae gweddill yr ardal yn gymysgedd o drefi bach, pentrefi a thir amaethyddol. Nid yw Ceredigion yn ardal drwchus ei poblogaeth er bod crynadau o dai mewn rhai ardaloedd, yn enwedig yn Aberystwyth.

Mae 60.1% (dros 3 blwydd oed) (Ystadegau Llywodraeth Cymru 2019) o'r boblogaeth yn siarad Cymraeg ac mae 25% (Ystadegau Cymru) o'r trigolion yn bensynwyr. Mae'n cynnwys y 6ed ganran isaf yng Nghymru o bobl oedran gweithio heb unrhyw gymwysterau (7.7%). Yn 2020 roedd y gyfradd gyflogaeth yng Ngheredigion yn 71.6%, sef y gyfradd ail isaf yng Nghymru.

Mae wyth (8) Safle Gamblo yng Ngheredigion sy'n cynnwys: tri (3) Safle Betio, dau (2) Safle Bingo, tair (3) Canolfan Hapchwarae i Oedolion a dim un (0) Ganolfan Adloniant i Deuluoedd.

Yn ogystal, mae ugain (20) o Ganolfannau Adloniant Teuluol Didrwydded yng Ngheredigion.

1.3 Rhestr Termau

Yn y Datganiad Polisi hwn, diffinnir y geiriau a'r termau canlynol fel a ganlyn:

Amcanion Trwyddedu:	Fel y'u diffinnir yn adran 1.4 isod
Cyngor:	Cyngor Sir Ceredigion (cyfeirir ato fel "y Cyngor" wedi hyn)
Sir:	Ardal Ceredigion a weinyddir gan Gyngor Sir Ceredigion y cyfeirir ati yn y map sydd ynghlwm (gweler Atodiad A)
Trwyddedau:	Fel y'u diffinnir yn adran 1.4 isod
Ceisiadau:	Ceisiadau i gael trwyddedau a hawlenni fel y'u diffinnir yn adran 1.4 isod
Awdurdod Trwyddedu:	Awdurdod Trwyddedu yn unol ag ystyr Adran 2 o Ddeddf Gamblo 2005 (cyfeirir ato fel "yr Awdurdod" wedi hyn)
Hysbysiadau:	Mae'n golygu cyhoeddi hysbysiadau defnydd dros dro ac achlysurol
Deddf:	Deddf Gamblo 2005
Rheoliadau:	Rheoliadau a wnaethpwyd dan Ddeddf Gamblo 2005
Safle:	Unrhyw le
Cod Ymarfer:	Mae'n golygu unrhyw god ymarfer perthnasol a wnaethpwyd dan adran 24 o Ddeddf Gamblo 2005
Amod Gorfodol:	Mae'n golygu amod penodol a ddarparwyd gan reoliadau i'w bennu ar drwydded
Amod Diofyn:	Mae'n golygu amod penodol a ddarparwyd gan reoliadau i'w bennu ar drwydded, oni bai iddo gael ei hepgor gan

Gyngor Sir Ceredigion

- Trac:** Mae “trac” yn golygu caeau rasys ceffylau neu gŵn, neu unrhyw safle lle cynhelir rasys neu ddigwyddiadau chwaraeon eraill, neu lle bwriedir cynnal digwyddiadau o’r fath.
- Awdurdod Cyfrifol:** At ddibenion y Ddeddf hon, mae’r canlynol yn awdurdodau cyfrifol o ran safleoedd:
1. Yr Awdurdod Trwyddedu y mae’r safle wedi’i leoli’n gyfan gwbl neu’n rhannol yn ei ardal (“Cyngor Sir Ceredigion”);
 2. Y Comisiwn Hapchwarae;
 3. Prif Gwnstabl Heddlu Dyfed-Powys;
 4. Gwasanaeth Tân Canolbarth a Gorllewin Cymru;
 5. Adain Rheoli Datblygu Is-adran Gwasanaethau Cynllunio Cyngor Sir Ceredigion;
 6. Adain Rheoli’r Amgylchedd, Polisi a Pherfformiad, Cyngor Sir Ceredigion;
 7. Gwasanaethau Plant, Cyngor Sir Ceredigion;
 8. Cyllid a Thollau EM;
 9. O ran llongau, yr awdurdod mordwyo, Asiantaeth yr Amgylchedd, Bwrdd Dyfrffyrdd Prydain a’r Ysgrifennydd Gwladol;
 10. Unrhyw unigolion eraill a ragnodir mewn rheoliadau gan yr Ysgrifennydd Gwladol
- Parti sydd â Diddordeb:** At ddibenion y Ddeddf hon, mae unigolyn yn barti sydd â diddordeb mewn trwydded safle os yw’r unigolyn, ym marn yr Awdurdod Trwyddedu sy’n cyhoeddi’r drwydded neu y cyflwynir y cais iddo,:-
- a) Yn byw yn ddigon agos at y safle er mwyn iddi fod yn debygol y bydd y gweithgareddau awdurdodedig yn effeithio arno;
 - b) Yn meddu ar fuddiannau busnes y gallai’r gweithgareddau awdurdodedig effeithio arnynt;
 - c) Yn cynrychioli unigolion sy’n bodloni a) neu b) uchod.

1.4 Amcanion trwyddedu

Wrth gyflawni mwyafrif ei swyddogaethau dan y Ddeddf, rhaid i’r Awdurdod Trwyddedu ystyried yr amcanion trwyddedu, fel y’u nodir yn Adran 9 o’r Ddeddf. Yn arbennig, rhaid i Awdurdodau Trwyddedu ystyried yr amcanion trwyddedu o ran trwyddedau safle, hysbysiadau defnydd dros dro a rhai hawlenni.

Mae pob un o’r Amcanion Trwyddedu a ganlyn yr un mor bwysig â’i gilydd.

Dyma'r amcanion:

1. Atal gamblo rhag bod yn ffynhonnell trosedd neu anhrefn, bod yn gysylltiedig â throsedd neu anhrefn neu gael ei ddefnyddio i gynorthwyo trosedd;
2. Sicrhau bod gamblo'n cael ei gyflawni mewn ffordd deg ac agored;
3. Diogelu plant ac unigolion eraill sy'n agored i niwed rhag cael eu niweidio neu'u hecsbloetio gan gamblo.

1.5 Mathau o drwyddedau

Mae'r ddogfen hon yn nodi'r polisiau y bydd yr Awdurdod yn eu defnyddio wrth benderfynu ynghylch ceisiadau neu hysbysiadau a wneir o ran:-

1. Trwyddedau Safle;
2. Hysbysiadau Defnydd Dros Dro;
3. Hawlenni sy'n angenrheidiol dan y Ddeddf;
4. Cofrestriadau sy'n angenrheidiol dan y Ddeddf.

1.6 Safleoedd trwyddedadwy a hawlenni

Mae'r polisi hwn yn ymwneud â'r holl safleoedd trwyddedadwy, hysbysiadau, hawlenni a chofrestriadau hynny sy'n dod dan ddarpariaethau'r Ddeddf, sef:-

1.7 Casinos

Ar hyn o bryd, nid oes unrhyw gasinos yn gweithredu yng Ngheredigion. Ar ôl trafodaeth yng nghyfarfod y Cyngor llawn a gynhaliwyd ar 3ydd o Fawrth 2022, penderfynwyd peidio â rhoi trwyddedau casino yng Ngheredigion, fel y darperir ar eu cyfer yn adran 166 o Ddeddf Gamblo 2005. Gellir adolygu'r penderfyniad hwn yn ôl y gofyn, ac o leiaf unwaith bob tair blynedd pan fydd y Datganiad Polisi Gamblo'n cael ei fabwysiadu. Nid oes hawl i apelio yn erbyn y penderfyniad hwn. Dylai'r rheini sy'n bwriadu gwneud cais am drwydded sylwi na fydd unrhyw gais i gael trwydded safle casino'n cael ei ystyried gan fod y Cyngor wedi penderfynu peidio â chaniatáu casinos. Bydd unrhyw gais sy'n dod i law yn cael ei ddychwelyd gan nodi bod penderfyniad mewn grym i beidio â chaniatáu casinos.

1.8 Safleoedd Bingo

Mae'r awdurdod trwyddedu hwn yn nodi fod Canllawiau'r Comisiwn Hapchwarae yn datgan:

“18.4 Bydd yn rhaid i'r awdurdodau trwyddedu fodloni eu hunain fod modd chwarae bingo ar unrhyw safle bingo maent yn cyhoeddi trwydded ar ei gyfer. Bydd hon yn ystyriaeth berthnasol lle bydd gweithredydd safle bingo presennol yn gwneud cais i newid ei drwydded i eithrio rhan o'r safle presennol o barth y drwydded, ac yna'n gwneud cais am drwydded safle newydd, neu sawl trwydded, am y parth neu barthau hyn a eithriwyd.”

Mae'r awdurdod hefyd yn nodi bod Adran 172(7) paragraff **18.8** y Cyfarwyddyd fel y'i diwygiwyd, yn datgan bod deilydd trwydded safle bingo, yn gallu darparu nifer o beiriannau hapchwarae categori B ar gael i'w defnyddio ond na ddylai'r nifer hwn fod yn fwy nag 20% o gyfanswm y peiriannau hapchwarae ar y safle. Er enghraifft, gall

safle sydd â chyfanswm o 25 peiriant hachwarae ar gael i'w defnyddio, fod â phump neu lai o beiriannau hapchwarae categori B3 ar y safle hwnnw. Mae hawl gan safleoedd a oedd wedi'u trwyddedu cyn 13 Gorffennaf 2011 i fod ag wyth peiriant hapchwarae categori B ar gael, neu 20% o gyfanswm y peiriannau hapchwarae, p'un bynnag o'r ddau sydd fwyaf. Nid oes unrhyw gyfyngiadau ar nifer y peiriannau categori C neu D a all fod ar gael. Mae'r rheoliadau yn datgan bod peiriannau categori B mewn safleoedd bingo wedi'u cyfyngu i is-gategori B3 (SI 2007/2158: Categories of Gaming Machine Regulations 2007) a pheiriannau B4, ond nid categori B3A. Dylai awdurdodau trwyddedu sicrhau bod peiriannau hapchwarae ar gael i'w defnyddio mewn modd sy'n gyson â'n cyfarwyddyd yn Rhan 16. At ddibenion cyfrifo niferoedd y peiriannau hapchwarae categori B y mae hawl eu cael mewn safle hapchwarae, dim ond os gall chwaraewyr gwahanol eu chwarae ar yr un pryd heb unrhyw rwystr ffisegol, y dylid cyfrif peiriannau hapchwarae. Mae hyn yn cynnwys cyfrifiaduron llechen.

Hefyd, dywed Paragraff 18.7 fod hawl gan blant a phobl ifanc fod ar safle bingo ond nid oes hawl ganddynt gymryd rhan yn y bingo, ac os yw peiriannau B ac C ar gael i'w defnyddio, rhaid i'r rhain fod ar wahân i'r manau lle caniateir i blant a phobl ifanc fod.

Bydd yr awdurdod trwyddedu yn disgwyl i ymgeiswyr gynnig eu camau eu hunain i fodloni'r amcanion trwyddedu, ond dylai'r camau neu amodau'r drwydded gwmpasu materion megis:

- Mabwysiadu cynllun prawf oedran megis Challenge 21 neu meddwl 21;
- Sut y rhoddir sylw i unrhyw risgiau yn sgil gamblo – a nodwyd mewn asesiad risg a wnaed yn unol â pharagraff 4.3(4) o'r polisi hwn – i blant a phobl fregus;
- Teledu cylch cyfyng;
- Goruchwylio mynedfeydd/mannau lle ceir peiriannau;
- Neilltuo manau yn ffisegol;
- Lleoliad y fynedfa;
- Arwyddion/hysbysiadau;
- Oriau agor penodol;
- Cynlluniau i wahardd eich hun rhag gamblo;
- Darparu taflenni gwybodaeth neu rifau i linellau cymorth megis GamCare.

1.9 Safleoedd Betio

Peiriannau Betio – Yn unol â chanllawiau'r Comisiwn Hapchwarae, bydd yr awdurdod trwyddedu hwn yn cymryd i ystyriaeth faint y safle, nifer y safleoedd cownter sydd ar gael ar gyfer trafodion un i un, a gallu'r staff i fonitro'r defnydd o'r peiriannau gan blant a phobl ifanc (mae'n drosedd i'r rheiny dan 18 fetio) neu gan bobl fregus, a hynny wrth ystyried nifer/natur/amgylchiadau y Peiriannau Betio yr hoffai gweithredwr eu cynnig. Mae'r Awdurdod Trwyddedu yn disgwyl i ymgeiswyr weithredu camau addas i sicrhau nad yw plant yn gallu cael mynediad i'r fath beiriannau.

Bydd yr awdurdod trwyddedu yn disgwyl i ymgeiswyr gynnig yn eu asesiad risk gweithredu lleol eu camau eu hunain i fodloni'r amcanion trwyddedu, ond dylai'r camau neu amodau'r drwydded gwmpasu materion megis:

- Mabwysiadu cynllun prawf oedran megis Challenge 21 neu 25;
- Sut y rhoddir sylw i unrhyw risgiau yn sgil gamblo – a nodwyd mewn asesiad risg a wnaed yn unol â pharagraff 4.3(4) o'r polisi hwn – i blant a phobl fregus;

- Teledu cylch cyfyng;
- Goruchwyllo mynedfeydd/mannau lle ceir peiriannau;
- Neilltuo manau yn ffisegol;
- Lleoliad y fynedfa;
- Arwyddion/hysbysiadau;
- Oriau agor penodol;
- Cynlluniau i wahardd eich hun rhag gamblo;
- Darparu taflenni gwybodaeth neu rifau i linellau cymorth megis GamCare.

Mae'r Awdurdod yn cydnabod bod gan rai siopau betio nifer o safleoedd yn eu hardal. Er mwyn sicrhau y caiff unrhyw faterion eu nodi a'u datrys cyn gynted â phosibl, gofynnir i weithredwyr roi i'r Awdurdod enw un person cyswllt – sef uwch-aelod o'r staff – y bydd yr Awdurdod yn cysylltu ag ef gyntaf pe bai ymholiadau neu broblemau o ran cydymffurfio yn codi.

Er bod gan yr awdurdod trwyddedu y pŵer i gyfyngu nifer y Terfynellau Betio Hunan-wasanaeth (SSBT) o dan Adran 181 Deddf Hapchwarae 2005, gall deiliad trwydded Safleoedd Betio fod ar gael i ddefnyddio hyd at bedwar peiriant hapchwarae o gategoriâu B, C neu D ac nid oes pŵer i gyfyngu ar nifer y peiriannau hapchwarae.

Mae swyddfa betio yn amgylchedd ar gyfer oedolion yn unig ac ni chaniateir i blant gael mynediad ato ar unrhyw adeg. Disgwylir bod gan ddeiliaid trwyddedau fesurau ar waith i atal pobl ifanc rhag mynd i mewn i'r adeilad

1.10 Traciau

Mae'r awdurdod trwyddedu hwn yn cydnabod y gallai fod angen un neu ragor o drwyddedau safle ar drac, ar yr amod bod pob trwydded yn cyfeirio at ran benodol o'r trac. Yn unol â chanllawiau'r Comisiwn Hapchwarae, bydd yr awdurdod trwyddedu hwn yn ystyried yn arbennig yr effaith ar y trydydd amcan trwyddedu (sef, diogelu plant a phobl fregus rhag cael eu niweidio neu eu hecsbloetio gan gamblo) a'r angen i sicrhau bod y mynedfeydd i bob gwahanol fath o safle yn amlwg a bod plant yn cael eu cadw allan o fannau gamblo lle nad oes hawl ganddynt fynd iddynt.

Felly, bydd yr awdurdod hwn yn disgwyl i'r sawl sy'n ymgeisio am drwydded ddangos dulliau addas o sicrhau nad oes gan blant fynediad i gyfleusterau hapchwarae sydd ar gyfer oedolion yn unig.

Nodir y rhoddir caniatâd i blant a phobl ifanc fynd i rannau o'r trac lle darperir cyfleusterau betio a hynny ar ddiwrnodau pryd y cynhelir rasys cŵn a/neu rasys ceffylau ond nad ydynt, er hynny, yn cael mynd i fannau lle darperir peiriannau hapchwarae (heblaw am beiriannau categori D).

Nid yw'r Ddeddf yn diffinio beth a olygir wrth ddigwyddiad chwaraeon neu ras a bydd yn rhaid i'r awdurdodau trwyddedu benderfynu ar hyn fesul achos. Mae'r Comisiwn yn ymwybodol o rai enghreifftiau lle'r ymddengys fod hysbysiadau defnydd achlysurol yn cael eu camddefnyddio. Mae clybiau chwaraeon lleol neu leoliadau eraill sydd yn ceisio dod yn draciau drwy ddigwyddiad chwaraeon gwneud wedi defnyddio hysbysiadau defnydd achlysurol yn unig neu yn bennaf er mwyn hwyluso gallu betio ar ddigwyddiadau sy'n cael eu cynnal oddi ar y lleoliad a nodwyd, ymysg yr enghreifftiau mae Gŵyl Cheltenham a'r Grand National. Er nad ydym wedi cyflwyno amod newydd i drwyddedau, sy'n cyfyngu'r betio i ganlyniadau ras, cystadleuaeth neu ddigwyddiad

chwaraeon arall sy'n digwydd ar y trac penodol hwnnw tra bo'r hysbysiad defnydd achlysurol mewn grym, mae'r sefyllfa'n cael ei hadolygu. Gellir dod o hyd i fanylion pellach yn Rhan 15.

Bydd yr awdurdod trwyddedu yn disgwyl i ymgeiswyr gynnig eu camau eu hunain yn eu asesiad risk gweithredu lleol i fodloni'r amcanion trwyddedu, ond gallai'r camau neu amodau'r drwydded gwmpasu materion megis:

- Cynlluniau prawf oedran megis Challenge 21 neu Meddwl 21;
- Teledu cylch cyfyng;
- Goruchwylio mynedfeydd/mannau lle ceir peiriannau;
- Neilltuo manau yn ffisegol;
- Lleoliad y fynedfa;
- Arwyddion/hysbysadau;
- Oriau agor penodol;
- Cynlluniau i wahardd eich hun rhag gamblo;
- Darparu taflenni gwybodaeth neu rifau i linellau cymorth megis GamCare.

Nid yw'r rhestr hon yn orfodol nac yn gyflawn, ac enghreifftiau yw'r rhain o gamau posibl.

Betio Cronfa – mae Adran 179 yn nodi na all trwydded betio ar gyfer trac awdurdodi betio cronfa, ar wahân i rasio cŵn neu rasio ceffylau a dim ond lle bo'r betiau'n cael eu derbyn gan ddeiliad y drwydded fetio, neu yn unol â threfniadau a wnaed gan y deiliad. Yn achos rasio cŵn, mae hyn yn amddiffyn y trefniadau sy'n bodoli'n barod ar draciau cŵn lle bo'r peiriant cyfansymio yn cael ei weithredu gan feddiannwr y trac neu gan rywun sy'n gweithredu ar ei ran.

1.11 Peiriannau hapchwarae

Lle bo'r ymgeisydd yn dal trwydded weithredu betio cronfa ac yn mynd i ddefnyddio ei hawl i gael pedwar peiriant gamblo, dylai'r peiriannau (heblaw am beiriannau categori D) gael eu gosod mewn manau lle nad oes hawl gan blant fynd iddynt.

1.12 Peiriannau betio

Yn unol â Rhan 6 o Ganllawiau'r Comisiwn Hapchwarae, bydd yr awdurdod trwyddedu hwn yn cymryd i ystyriaeth faint y safle a gallu'r staff i fonitro'r defnydd o'r peiriannau gan blant a phobl ifanc (mae'n drosedd i'r rheiny dan 18 fetio) neu gan bobl fregus, a hynny wrth ystyried nifer/natur/amgylchiadau y Peiriannau Betio y mae'r gweithredwr am eu cynnig.

1.13 Amodau arddangos rheolau

Yn ei ganllawiau i awdurdodau lleol mae'r Comisiwn Hapchwarae wedi cynghori "...y dylai awdurdodau trwyddedu osod amod ar drwyddedau traciau sy'n ei gwneud yn ofynnol i weithredwr y trac sicrhau bod y rheolau'n cael eu harddangos yn amlwg yn yr ardaloedd betio neu gerllaw, neu fod camau eraill yn digwydd i sicrhau eu bod ar gael i'r cyhoedd. Er enghraifft, byddai modd argraffu'r rheolau yn y rhaglen rasys neu eu darparu ar ffurf taflen o swyddfa'r trac."

Bydd yr awdurdod trwyddedu hwn yn disgwyl i ymgeiswyr ddangos, yn eu asesiad risk gweithredu lleol fel rhan o'u cais, sut y byddant yn cydymffurfio â'r canllaw hwn.

1.14 Ceisiadau a chynlluniau

Mae'r Ddeddf Gamblo (adran 51) yn ei gwneud yn ofynnol i ymgeiswyr gyflwyno cynlluniau o'r safle gyda'u cais, er mwyn sicrhau bod gan yr awdurdod trwyddedu'r wybodaeth briodol i wneud penderfyniad gwybodus ynghylch a yw'r safle'n addas ar gyfer hapchwarae. Hefyd bydd yr awdurdod trwyddedu yn defnyddio'r cynllun i drefnu arolygiadau safle yn y dyfodol (Gweler y Canllawiau ar gyfer Awdurdodau Trwyddedu, paragraff 20.43)

Cynlluniau – Disgwylir i ymgeiswyr ddarparu cynllun o'r safle ar raddfa o 1:100 oni bai bod yr Awdurdod wedi cytuno i dderbyn cynllun ar raddfa wahanol ac wedi hysbysu'r ymgeisydd yn ysgrifenedig. Dylai'r cynllun ddangos y canlynol:

- Holl ffiniau'r safle a phob adeilad a strwythur sydd arno.
- Lleoliadau mynedfeydd y safle a'r manau gadael.
- Y manau lle y bwriedir cynnal gweithgareddau hapchwarae, boed yn barhaol neu dros dro.
- Unrhyw fan lle y cyfyngir ar fynediad i blant neu y gwaherddir plant rhag cael mynediad.
- Lleoliadau unrhyw arwyddion rhybudd neu wybodaeth.
- Lleoliadau unrhyw doiledau i'r cyhoedd.
- Lleoliadau unrhyw fannau hapchwarae ar y safle sy'n dod o dan drwyddedau neu hawlenni ar wahân.
- Gall y cynllun gynnwys allwedd er mwyn dynodi'r manau uchod.

Mae'r Awdurdod Trwyddedu hwn o'r farn y byddai'n well bod trwyddedau safle ar wahân ar gyfer yr holl eiddo ac adeiladau hunangynhwysol sy'n cael eu rhedeg ar y trac gan weithredwyr betio oddi ar y cwrs, i sicrhau bod eglurder rhwng cyfrifoldebau gweithredwr y trac a chyfrifoldebau'r gweithredwr betio oddi ar y cwrs sy'n rhedeg uned hunangynhwysol ar y safle.

Mae'r awdurdod hwn yn deall ei bod yn anodd, weithiau, diffinio union leoliad y manau betio ar draciau. Nid yw'n ofynnol dangos ymhle'n union y darperir cyfleusterau betio ar gynlluniau traciau am fod betio'n cael ei ganiatáu unrhyw le ar y safle ac oherwydd yr anhawster o leoli'r manau yn fanwl ar rai mathau o draciau. Dylai'r ymgeiswyr ddarparu digon o wybodaeth fel y gall yr awdurdod hwn fodloni ei hun fod y cynllun yn dynodi'r prif fannau lle y gallai betio ddigwydd. Yn achos cyrsiau rasio yn arbennig, rhaid dynodi ar y cynllun unrhyw fannau betio sy'n dod o dan y rheol "pum gwaith" (sy'n aml yn dwyn yr enw "cylch betio"). (Gweler y Canllawiau ar gyfer Awdurdodau Trwyddedu, paragraff 20.46)

1.15 Ffeiriau Teithiol

Lle bydd peiriannau categori D a/neu peiriannau hapchwarae 'siawns gyfartal' heb drwydded yn cael eu darparu mewn ffeiriau teithiol, cyfrifoldeb yr awdurdod hwn fydd barnu a yw'r gofyniad statudol – sef bod y cyfleusterau hapchwarae yn ddim mwy na difyrrwch ategol – yn cael ei fodloni. Bydd yr awdurdod hefyd yn ystyried a yw'r ymgeisydd yn cael ei gynnwys yn y diffiniad statudol o ffair deithiol ai peidio.

Nodwyd bod yr uchafswm statudol o ddefnyddio'r tir at ddibenion ffair am 27 diwrnod yn cyfeirio at bob blwyddyn galendr ac yn berthnasol i'r darn o dir lle y cynhelir ffeiriau, ni waeth ai'r un ffair deithiol neu wahanol ffeiriau teithiol sy'n meddiannu'r tir. Bydd yr awdurdod trwyddedu hwn yn gweithio â'r awdurdodau cyfagos i sicrhau ein bod yn cadw golwg ar dir sy'n croesi ein ffiniau fel na fydd y terfynau statudol yn cael eu torri.

1.16 Canolfannau Hapchwarae i Oedolion

Bydd yr awdurdod trwyddedu hwn yn rhoi ystyriaeth benodol i'r angen i ddiogelu plant a phobl fregus rhag cael eu niwedio neu eu hecsbloetio gan gamblo a bydd yn disgwyl i'r ymgeisydd fodloni'r awdurdod y bydd digon o gamau ar waith i sicrhau, er enghraifft, nad oes gan y rhai sydd dan ddeunaw oed fynediad i'r safle.

Bydd yr awdurdod trwyddedu yn disgwyl i ymgeiswyr gynnig eu camau eu hunain yn eu asesiad risk gweithredu lleol i fodloni'r amcanion trwyddedu, ond dylai'r camau neu amodau'r drwydded gwmpasu materion megis:

- Mabwysiadu cynllun prawf oedran megis Challenge 21 neu 25;
- Sut y rhoddir sylw i unrhyw risgiau yn sgil gamblo – a nodwyd mewn asesiad risg a wnaed yn unol â pharagraff 4.3(4) o'r polisi hwn – i blant a phobl fregus;
- Teledu cylch cyfyng;
- Goruchwylio mynedfeydd/mannau lle ceir peiriannau;
- Neilltuo manau yn ffisegol;
- Lleoliad y fynedfa;
- Arwyddion/hysbysiadau;
- Oriau agor penodol;
- Cynlluniau i wahardd eich hun rhag gamblo;
- Darparu taflenni gwybodaeth neu rifau i linellau cymorth megis GamCare.

Mae Darpariaethau Cod Cyfrifoldeb Cymdeithasol 3.5.6 yn mynnu bod pob trwydded ar gyfer casino a bingo a betio nad ydynt yn rhai o bell (heblaw'r rhai hynny sydd ar drac) a deiliaid trwyddedau gweithredu peiriannau hapchwarae ar gyfer canolfannau hapchwarae i oedolion yn cynnig cynlluniau i gwsmeriaid allu gwahardd eu hunain rhag gamblo i'r sawl sy'n dymuno cyfleuster o'r fath. Mae darpariaeth Cod Cyffredin hefyd yn 3.5.7.

Nid yw'r rhestr hon yn orfodol nac yn gyflawn, ac enghreifftiau yw'r rhain o gamau posibl.

1.17 Canolfannau Adloniant i Deuluoedd

Bydd yr awdurdod trwyddedu hwn yn rhoi ystyriaeth benodol i'r angen i ddiogelu plant a phobl fregus rhag cael eu niwedio neu eu hecsbloetio gan gamblo a bydd yn disgwyl i'r ymgeisydd fodloni'r awdurdod y bydd digon o gamau ar waith i sicrhau, er enghraifft, nad oes gan y rhai sydd dan ddeunaw oed fynediad i'r manau lle ceir peiriannau hapchwarae i oedolion yn unig. Cynghorir yr ymgeiswyr yn gryf i gyfeirio at y wybodaeth am ddiogelu ar dudalen 34 o'r ddogfen bolisi hon.

Bydd yr awdurdod trwyddedu yn disgwyl i ymgeiswyr gynnig eu camau eu hunain yn eu asesiad risk gweithredu lleol i fodloni'r amcanion trwyddedu, ond dylai'r camau neu amodau'r drwydded gwmpasu materion megis:

- Teledu cylch cyfyng;

- Goruchwylio mynedfeydd/mannau lle ceir peiriannau;
- Neilltuo manau yn ffisegol;
- Lleoliad y fynedfa;
- Arwyddion/hysbysiadau;
- Oriau agor penodol;
- Cynlluniau i wahardd eich hun rhag gamblo;
- Darparu taflenni gwybodaeth neu rifau i linellau cymorth megis GamCare;
- Camau/hyfforddiant i staff ynghylch delio â phlant ysgol y drwgdybir eu bod yn mitsio
- Sut y rhoddir sylw i unrhyw risgiau yn sgil gamblo – a nodwyd mewn asesiad risg a wnaed yn unol â pharagraff 4.3(4) o'r polisi hwn – i blant a phobl fregus.
- Gwneud gwiriadau y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (DBS) ar bob unigolyn a gyflogir gan y Gweithredwr;
- Rhoi manylion am eu meini prawf euogfarnau troseddol

Nid yw'r rhestr hon yn orfodol nac yn gyflawn, ac enghreifftiau yw'r rhain o gamau posibl.

Yn unol â chanllawiau'r Comisiwn Hapchwarae, bydd yr awdurdod trwyddedu yn edrych ar wefan y Comisiwn i weld a oes unrhyw amodau o ran amlinellu'r man sy'n cynnwys peiriannau categori C yn berthnasol i drwyddedau gweithredwyr. Bydd yr awdurdod trwyddedu hwn hefyd yn hysbysu am unrhyw amodau gorfodol neu ddiofyn sydd ar y trwyddedau safle hyn, pan gânt eu cyhoeddi.

1.18 Hawlenni Gamblo mewn Clybiau a Pheiriannau Gamblo mewn Clybiau

Gall Clybiau Aelodau a Sefydliadau Lles Glowyr (ond nid Clybiau Masnachol) wneud cais am Hawlen Gamblo Clwb neu Hawlen Peiriannau Gamblo Clwb. Bydd yr Hawlen Gamblo Clwb yn galluogi'r safle i ddarparu peiriannau gamblo (3 pheiriant o gategori B, C neu D), gamblo siawns gyfartal a gemau siawns. Gall Clybiau Aelodau, Sefydliadau Lles Glowyr a hefyd Glybiau Masnachol wneud cais am Hawlen Peiriannau Gamblo Clwb. Bydd hawlen Peiriannau Gamblo Clwb yn galluogi'r safle i ddarparu peiriannau gamblo (3 pheiriant o gategori B, C neu D). Ni chaiff Clybiau Masnachol osod peiriannau gamblo B3A sy'n cynnig gemau loteri.

Mae'n rhaid i'r Cyngor fod yn fodlon fod y clwb yn bodloni gofynion y Ddeddf ar gyfer cael hawlen gamblo mewn clwb. Wrth wneud hynny bydd yn ystyried nifer o faterion fel y'u nodir yng Nghanllawiau'r Comisiwn Hapchwarae. Mae'r rhain yn cynnwys cyfansoddiad y clwb, amlder yr hapchwarae a sicrhau bod gan y clwb o leiaf 25 o aelodau. Rhaid rhedeg y clwb "yn gyfan gwbl neu'n bennaf" at ddibenion heblaw gamblo, oni bai fod rheoliadau ar wahân yn caniatáu'r gamblo. Mae'r Ysgrifennydd Gwladol wedi cyhoeddi rheoliadau ac mae'r rhain yn cwmpasu clybiau bridge a chwist. Ni all y Cyngor wrthod cais heblaw ar sail y canlynol:

- (a) nad yw'r ymgeisydd yn bodloni'r gofynion ar gyfer clwb aelodau neu glwb masnachol, neu sefydliad lles glowyr ac nad oes hawl ganddo, felly, i ddal y math o hawlen y gwnaeth gais amdani;
- (b) bod safle'r ymgeisydd yn cael ei ddefnyddio'n gyfan gwbl neu'n bennaf gan blant a/neu bobl ifanc;

- (c) bod yr ymgeisydd wedi troseddu o dan y Ddeddf neu wedi torri rheolau hawlen wrth ddarparu cyfleusterau gamblo;
- (ch) y diddymwyd hawlen sy'n cael ei dal gan yr ymgeisydd yn y deng mlynedd flaenorol; neu
- (d) y cyflwynwyd gwrthwynebiad gan y Comisiwn neu'r heddlu.

Mae trefn 'garlam' ar gael hefyd o dan y Ddeddf ar gyfer safleoedd sy'n dal Tystysgrif Safle Clwb o dan Ddeddf Trwyddedu 2003 (Atodlen 12 paragraff 10). Ni all Clybiau Masnachol ddal Tystysgrif Safle Clwb o dan Ddeddf Trwyddedu 2003 ac felly ni allant ddefnyddio'r drefn garlam. Fel y dywed canllawiau'r Comisiwn Hapchwarae ar gyfer awdurdodau lleol: "Dan y drefn garlam nid oes unrhyw gyfle i'r Comisiwn na'r heddlu wrthwynebu, ac nid oes cymaint o sail i awdurdod wrthod hawlen". Hefyd, "Y sail ar gyfer gwrthod cais dan y broses yw:

- (a) y sefydlwyd y clwb yn bennaf ar gyfer gamblo, heblaw y mathau o gamblo a bennwyd dan atodlen 12;
- (b) yn ogystal â'r gamblo a bennwyd, bod yr ymgeisydd yn darparu cyfleusterau ar gyfer gamblo arall; neu
- (c) bod hawlen gamblo clwb neu hawlen peiriannau clwb a roddwyd i'r ymgeisydd yn y deng mlynedd diwethaf wedi cael ei diddymu."

Mae amodau statudol ar hawlenni gamblo clwb, sef nad yw plant yn cael defnyddio peiriannau categori B neu C ar y safle a bod y deiliad yn cydymffurfio â darpariaeth berthnasol unrhyw god ymarfer ynghylch y Ddeddf, gan gynnwys loteriau cymdeithasau bach.

1.19 Hapchwarae am Wobrau a Hawlenni Hapchwarae am Wobrau

Mae gan y Cyngor hawl, yn unol â'r Datganiad Egwyddorion hwn, i nodi'r mathau o gamblo y mae'r awdurdod hwn yn bwriadu eu hystyried wrth benderfynu a yw ymgeisydd yn addas i gael hawlen.

Hefyd mae'n nodi y dylai'r ymgeisydd nodi'r mathau o gamblo y mae'n bwriadu eu cynnig ac y dylai'r ymgeisydd allu dangos:

- Ei fod yn deall y terfynau ar y betiau a'r gwobrau a nodir yn y Rheoliadau;
- Bod y gamblo sy'n cael ei gynnig o fewn y gyfraith.
- Polisiâu clir sy'n nodi'r camau a gymerir i ddiogelu plant rhag niwed.

Wrth benderfynu ar gais am yr hawlen hon, nid yw'r awdurdod yn gorfod ystyried yr amcanion trwyddedu ond rhaid iddo ystyried cyfarwyddyd y Comisiwn Hapchwarae.

Dylid nodi bod amodau yn Neddf Gamblo 2005 y mae'n rhaid i ddeiliad yr hawlen gydymffurfio â hwy, ond na all yr awdurdod trwyddedu bennu amodau. Dyma amodau'r Ddeddf:

- Rhaid cydymffurfio â'r terfynau o ran ffioedd 'cymryd rhan', fel y'u nodir yn y rheoliadau;
- Rhaid neilltuo pob cyfle i gymryd rhan yn y gamblo ar y safle lle mae'r gamblo'n digwydd ac ar un diwrnod; rhaid chwarae a gorffen y gêm ar y diwrnod y

neilltuwyd pob cyfle; a rhaid cyhoeddi canlyniad y gêm ar y safle ar ddiwrnod y chwarae;

- Rhaid i wobr y gêm beidio â bod yn fwy na'r swm a nodwyd yn y rheoliadau (os yw'n wobr ariannol), neu'r gwerth a bennwyd (os yw'n wobr heblaw arian); a
- Rhaid nad yw cymryd rhan yn y gamblo yn rhoi hawl i'r chwaraewr gyfranogi mewn unrhyw hapchwarae arall.

1.20 Hysbysiadau Defnydd Dros Dro a Hysbysiadau Defnydd Achlysurol

Ar drac lle ceir betio am 8 o ddiwrnodau neu lai mewn blwyddyn galendr, mae Adran 39 y Ddeddf yn nodi y caniateir betio gydag Hysbysiad Defnydd Achlysurol a heb yr angen am drwydded lawn ar gyfer y safle. Mae gan y Gweinidog Gwladol y pŵer i gynyddu neu leihau'r nifer o hysbysiadau defnydd achlysurol y gall deiliad trwydded gweithredol wneud cais amdanynt bob blwyddyn galendr. Diffinnir 'diwrnod' fel cyfnod o ganol nos i ganol nos, felly byddai achlysur sy'n dechrau ar un diwrnod calendr ac yn gorffen y diwrnod canlynol yn cyfrif fel dau ddiwrnod. Mae Hysbysiadau Defnydd Achlysurol wedi eu llunio er mwyn caniatáu i weithredwyr betio trwyddedig ddarparu cyfleusterau betio mewn digwyddiadau chwaraeon go iawn (er enghraifft cyrsiau rasio o fan i fan a chyrsiau golff ar gyfer cystadlaethau pwysig) o fewn terfynau y lleoliad a nodwyd ar ddyddiad penodol, heb yr angen am drwydded fetio lawn ar gyfer y safle. Rhaid i Hysbysiad Defnydd Achlysurol gael ei gyflwyno gan unigolyn sy'n gyfrifol am weinyddu digwyddiadau ar y trac neu gan feddiannydd y trac. Dylid nodi'r canlynol mewn perthynas ag Hysbysiad Defnydd Achlysurol:

- dim ond am wyth diwrnod neu lai mewn blwyddyn galendr y gellir dibynnu ar Hysbysiadau Defnydd Achlysurol ac felly dylai awdurdodau trwyddedu gadw cofnod o niferoedd yr hysbysiadau sy'n cael eu cyflwyno o ran bob trac. Mae'r cyfnod o wyth diwrnod yn ymwneud â'r lleoliad ac nid â'r unigolyn sydd wedi cyflwyno'r hysbysiad.
- rhaid cyflwyno Hysbysiad Defnydd Achlysurol ar gyfer pob diwrnod y cynhelir gweithgaredd betio ar y safle. Os bwriedir cynnal gweithgaredd betio dros gyfnod o wyth diwrnod ar ôl ei gilydd, bydd yn rhaid i'r gweithredwr gyflwyno wyth hysbysiad ar wahân.
- rhaid i'r hysbysiad nodi'r diwrnod y mae mewn grym. Mae digwyddiad sy'n para tan wedi canol nos ac sy'n gorffen y diwrnod canlynol yn cyfrif fel dau ddiwrnod o ddefnydd achlysurol, er mai un digwyddiad yn unig ydyw yn ymarferol.
- ni ellir gwrthwynebu na gwrthod oni bai bod y cais yn mynd y tu hwnt i'r uchafswm a ganiateir.
- rhaid hysbysu'r awdurdod trwyddedu a'r heddlu, yn ysgrifenedig, cyn i'r digwyddiad ddechrau.
- ni chaiff y lle sy'n destun yr hysbysiad feddu ar drwydded safle.
- gellir defnyddio tir i fod yn drac dros dro, er enghraifft ar gyfer ras o fan i fan, cyhyd ag y bo digwyddiadau chwaraeon neu rasys yn digwydd yno. Nid oes angen i drac gael ei sefydlu'n barhaol.

Mae clybiau chwaraeon lleol neu leoliadau eraill sydd yn ceisio dod yn draciau drwy ddefnyddio digwyddiad chwaraeon gwneud wedi defnyddio hysbysiadau defnydd achlysurol yn unig neu yn bennaf er mwyn hwyluso betio ar

ddigwyddiadau sy'n cael eu cynnal oddi ar y lleoliad a nodwyd, ymysg yr enghreifftiau mae Gŵyl Cheltenham a'r Grand National. Er nad ydym wedi cyflwyno amod newydd i drwyddedau sy'n cyfyngu'r betio i ganlyniadau'r ras, y gystadleuaeth neu'r digwyddiad chwaraeon arall sy'n digwydd ar y trac penodol hwnnw tra bo'r hysbysiad defnydd achlysurol mewn grym, mae'r sefyllfa'n cael ei hadolygu.

1.21 Cofrestru loteriau cymdeithasau bach

Trefniant sy'n bodloni'r holl feini prawf a geir yn y disgrifiad statudol o loteri syml neu loteri gymhleth yw loteri, a hynny'n unol ag adran 14 o'r Ddeddf.

Mae 'Cymdeithas' yn cyfeirio at gymdeithas a sefydlwyd yn anfasnachol, neu unrhyw gangen ar wahân ohoni, y cynhelir y loteri er ei budd. Mae Adran 19 o'r Ddeddf yn diffinio cymdeithas o'r fath fel un sydd wedi'i sefydlu a'i gynnal:

- er dibenion elusennol, yn ôl y diffiniad yn adran 2 o Ddeddf Elusennau 2006;
- er mwyn galluogi pobl i gymryd rhan neu gefnogi digwyddiadau chwaraeon, athletau neu weithgareddau diwylliannol;
- ar gyfer unrhyw ddiben anfasnachol arall heblaw budd preifat.

Rhaid i'r gymdeithas fod wedi'i sefydlu er budd un o'r dibenion a ganiateir o dan Adran 19 o'r Ddeddf, a bod enillion y loteri yn cael eu cyflwyno er budd y dibenion hyn. Ni chaniateir sefydlu cymdeithas yn unswydd er mwyn hwyluso loteriau.

Mae hawl gan awdurdodau lleol i redeg eu loteriau eu hunain ond gallant ond wneud hynny os cânt eu trwyddedu gan y Comisiwn Hapchwarae. Rhaid i awdurdodau lleol neilltuo lleiafswm o 20% o'r elw at ddiben y mae ganddynt y pŵer i wario yn ei gylch, a rhaid iddynt ddilyn darpariaethau eraill y Ddeddf. Mae'n bosibl y bydd angen iddynt ddal trwydded gweithredwr gamblo o bell, os ydynt yn dymuno gwerthu tocynnau loteri drwy ddulliau electronig neu ddulliau technolegol eraill o bell megis dros y ffôn, drwy e-bost neu dros y we.

Rhaid i geisiadau am gofrestru loteriau cymdeithasau bach fod yn y ffurf a bennir gan yr Ysgrifennydd Gwladol a rhaid cynnwys, i gyd-fynd â'r cais, ffi gofrestru, copi o'r telerau a'r amodau, a chopi o'r cyfansoddiad er mwyn profi ei bod yn gymdeithas anfasnachol. Mae paragraffau 47 a 48 o Atodlen 11 y Ddeddf yn amlinellu ar ba sail y gall awdurdodau trwyddedu wrthod cais am gofrestru loteri cymdeithasau bach.

Yn ôl paragraff 44 o Atodlen 11 y Ddeddf, mae'n ofynnol i awdurdodau trwyddedu gofnodi manylion y gymdeithas ar gofrestr. Er nad oes yn rhaid iddi fod yn gofrestr gyhoeddus, mae'r Comisiwn yn argymhell bod yr awdurdodau trwyddedu yn sicrhau bod y gofrestr ar gael i'r cyhoedd, os gofynnir amdani.

Cyn gynted ag y bydd y cais i gofrestru wedi ei dderbyn a'i nodi ar y gofrestr leol, yna mae'n rhaid i'r awdurdod trwyddedu hysbysu'r ymgeisydd a'r Comisiwn am y cofrestriad hwn, cyn gynted ag y bo hynny'n ymarferol.

Bydd y Cyngor yn mabwysiadu dull sy'n seiliedig ar risg o ymdrin â'i gyfrifoldebau gorfodi yn achos loteriau cymdeithasau bach. Mae'r Cyngor yn barnu y gallai'r hyn sydd ar y rhestr ganlynol, nad yw'n cynnwys popeth, gael effaith ar statws risg y gweithredwr:

- cyflwyno ffurflenni'n hwyr (rhaid cyflwyno ffurflenni o fewn tri mis i ddyddiad cynnal y loteri)
- cyflwyno ffurflenni anghyflawn neu anghywir
- torri'r rheolau o ran uchafsymiau loteriâu cymdeithasau bach

Caniateir gamblo anfasnachol os yw'n digwydd mewn digwyddiad anfasnachol, naill ai fel gweithgaredd atodol neu fel y prif ddigwyddiad. Mae digwyddiadau yn anfasnachol os nad oes yr un rhan o'r enillion er budd neu elw preifat. Gall elw digwyddiadau o'r fath fod er budd unigolyn neu unigolion os yw'r digwyddiad yn cael ei drefnu:

- gan, neu ar ran, elusen neu er dibenion elusenol
- i alluogi pobl i gymryd rhan neu gefnogi digwyddiadau chwaraeon, athletau neu weithgareddau diwylliannol;

1.22 Hawlenni Peiriannau Hapchwarae ar gyfer Safleoedd Trwyddedig (Alcohol)

Mae darpariaeth yn y Ddeddf bod hawl gan safleoedd sydd â thrwydded i werthu alcohol i'w yfed ar y safle gael 2 beiriant gamblo categori C a/neu D. Nid oes ond angen i'r safle hysbysu'r awdurdod trwyddedu. Gall yr awdurdod trwyddedu ddileu'r caniatâd diofyn yn achos unrhyw safle penodol os:

- nad yw'r peiriannau'n cael eu darparu fel ag i gyd-fynd â'r amcanion trwyddedu, o fewn rheswm;
- bu gamblo ar y safle sy'n torri un o amodau Adran 282 y Ddeddf Gamblo (h.y. y rhoddyd rhybudd ysgrifenedig i'r awdurdod trwyddedu, y talwyd ffi ac y cydymffurfiwyd ag unrhyw god ymarfer perthnasol a gyhoeddwyd gan y Comisiwn Hapchwarae ynghylch lleoliad a gweithrediad y peiriant);
- yw'r safle'n cael ei ddefnyddio'n bennaf ar gyfer gamblo; neu
- y bu trosedd o dan y Ddeddf Gamblo ar y safle.

Os yw safle'n dymuno cael mwy na 2 beiriant, mae angen iddo wneud cais am hawlen a rhaid i'r Cyngor ystyried y cais hwnnw ar sail yr amcanion trwyddedu, unrhyw gyfarwyddyd a gyhoeddwyd gan y Comisiwn Hapchwarae a'r "*fath faterion ag y mae'r Cyngor yn credu eu bod yn berthnasol*". Bydd yn rhaid i'r ymgeisydd roi rheswm (neu resymau) pam bod angen mwy na 2 beiriant arno ar ei safle. Mae'r Cyngor o'r farn y bydd "y fath faterion" yn cael eu penderfynu fesul achos ond, yn gyffredinol, bydd yn ystyried yr angen i ddiogelu plant a phobl fregus rhag cael eu niwedio neu eu hecsbloetio gan gamblo a bydd yn disgwyl i'r ymgeisydd fodloni'r Cyngor y bydd digon o gamau ar waith i sicrhau nad oes gan y rhai sydd dan ddeunaw oed fynediad i'r mannau lle ceir peiriannau hapchwarae i oedolion yn unig. Gall y camau hyn gynnwys bod y peiriannau 'oedolion yn unig' i'w gweld o'r bar, neu yng ngolwg staff fydd yn gweld nad yw'r rheiny o dan 18 yn defnyddio'r peiriannau. Gall rhybuddion ac arwyddion gynorthwyo hefyd. O ran diogelu pobl fregus, dylai ymgeiswyr ystyried darparu taflenni gwybodaeth a rhifau llinellau cymorth sefydliadau megis 'GamCare'.

Mae'n cael ei dderbyn y gall rhai tai trwyddedig wneud cais am drwydded safle ar gyfer eu rhannau di-alcohol. Yn ôl pob tebyg, byddai angen gwneud cais o'r fath ar ffurf trwydded safle Canolfan Hapchwarae i Oedolion, a'i drin felly.

Dylid nodi y gall Cyngor benderfynu caniatáu'r cais gyda nifer llai o beiriannau a/neu wahanol gategori o beiriannau na'r hyn a geisiwyd. Nid oes modd gosod amodau (heblaw'r rhain).

Dylid nodi hefyd bod deiliad hawlen yn gorfod cydymffurfio ag unrhyw God Ymarfer a gyhoeddir gan y Comisiwn Hapchwarae ynghylch lleoliad a gweithrediad y peiriannau.

Mae'n ofynnol, felly, i'r sawl sy'n ymgeisio am Hawlen Peiriannau Hapchwarae ar gyfer Safleoedd Trwyddedig (Alcohol) ddarparu'r wybodaeth ganlynol gyda'u cais:-

1. Cynllun o'r safle, yn unol â pharagraff 1.14 o'r polisi hwn, lle dangosir lleoliad arfaethedig pob peiriant hapchwarae ynghyd â gwybodaeth am leoliadau'r staff sy'n goruchwyllo a lleoliadau arwyddion a hysbysiadau.
2. Gwybodaeth am natur y safle gan gynnwys mynediad iddo gan bobl o dan ddeunaw oed.

Mae'n ofynnol i'r sawl sy'n ymgeisio ddangos y math o weithgaredd gamblo a gynigir ar gyfer y safle.

Heblaw yn achos Traciau (lle nad yr un sy'n cynnig y gamblo yw deiliad y safle, o reidrwydd) rhoddir Trwydded Safle yn unig i'r rheiny sydd â Thrwydded Gweithredwr gan y Comisiwn Hapchwarae.

1.23 Egwyddorion cyffredinol

Ni fydd unrhyw beth yn y Datganiad Polisi hwn:-

- a) Yn tanseilio hawl unrhyw unigolyn i wneud cais o dan y Ddeddf i gael amryw o ganiatadau a chael y cais wedi'i ystyried yn ôl ei rinweddau ei hun;

NEU

- b) Yn trechu hawl unrhyw unigolyn i gyflwyno sylwadau ynghylch unrhyw gais neu i ofyn am adolygiad o drwydded neu hawlen pan ganiateir iddynt wneud hynny dan y Ddeddf.

Bydd yn rhaid i bob un sy'n gwneud cais i gael Trwydded Safle nodi sut y bydd yn 'cadw'n rhesymol o gyson' â'r amcanion trwyddedu, fel y'u nodir yn adran 1.4 uchod, a pha gamau y mae'n bwriadu'u cymryd i sicrhau ei fod yn cydymffurfio â nhw.

Wrth benderfynu ar gais i gael Trwydded Safle, ystyrir pa mor agos yw'r safle at ysgolion, canolfannau oedolion sy'n agored i niwed neu ardaloedd preswyl lle y gall niferoedd mawr o deuluoedd â phlant fod yn byw. Bydd agosrwydd yr eiddo a ystyrir yn amrywio gan ddibynnu ar faint a chwmpas y safle gamblo dan sylw. Fodd bynnag, penderfynir ar bob achos yn ôl ei haeddiant a bydd yn dibynnu i raddau helaeth ar y math arfaethedig o gamblo a gynigir ar y safle. Ni ddylid ystyried gwrthwynebiad moesol i gamblo wrth benderfynu ceisiadau. Felly, os bydd ymgeisydd yn gallu dangos sut y gall oresgyn pryderon ynghylch yr amcanion trwyddedu, bydd hyn yn cael ei ystyried.

Mae trwyddedu'n ymwneud â rheoli safleoedd trwyddedu, Hysbysiadau Defnydd Dros Dro neu Hysbysiadau Defnydd Achlysurol yn unol â thelerau'r Ddeddf. Gellir pennu amodau ar drwyddedau sy'n gysylltiedig â materion sydd o dan reolaeth deiliaid trwyddedau unigol. Ni ddylid ond pennu amodau pan geir tystiolaeth fod angen ategu'r amodau gorfodol a diofyn mewn unrhyw achos penodol.

Wrth ystyried unrhyw amodau i'w pennu ar drwyddedau, bydd yr Awdurdod yn canolbwyntio'n bennaf ar effaith uniongyrchol y gweithgareddau sy'n digwydd ar y safle trwyddedig ar aelodau'r cyhoedd sy'n byw, sy'n gweithio neu sy'n ymgymryd â gweithgarwch arferol yn yr ardal dan sylw. Drwy gyfrwng rheoliadau, gall yr Ysgrifennydd Gwladol ddarparu ar gyfer amodau penodol i'w pennu ar drwydded safle a fydd yn amodau "gorfodol" neu "ddiofyn".

Wrth benderfynu ar gais, ni chaiff yr Awdurdod roi sylw i'r galw disgwylidig am y cyfleusterau y bwriedir eu darparu.

Ac eithrio'r swyddogaethau trwyddedu, mae'r Awdurdod yn cydnabod bod nifer o systemau eraill ar gael i ymdrin â materion sy'n ymwneud ag ymddygiad afreolus sy'n gallu digwydd oddi ar safleoedd trwyddedig, gan gynnwys:-

- a) Rheolaethau cynllunio;
- b) Mesurau parhaus i greu amgylchedd diogel a glân yn yr ardaloedd hyn ar y cyd â busnesau lleol, gweithredwyr gwasanaethau trafnidiaeth ac adrannau eraill y Cyngor;
- c) Cyswllt rheolaidd â'r Heddlu ynghylch materion gorfodi'r gyfraith o ran anhrefn ac ymddygiad gwrthgymdeithasol;
- d) Pŵer yr Heddlu, awdurdodau cyfrifol eraill neu drigolion a busnesau lleol i ofyn am adolygiad o'r drwydded.

Bydd gofyn i unrhyw Awdurdod Cyfrifol neu Barti â Diddordeb sy'n cyflwyno sylwadau sicrhau bod eu gwrthwynebiad yn gysylltiedig ag un neu ragor o'r Amcanion Trwyddedu, fel y'u nodir yn adran 1.4 uchod, cyn bod modd i'r Awdurdod ei ystyried.

Wrth gyflawni ei swyddogaeth drwyddedu, bydd yn rhaid i'r Cyngor ystyried yr angen i ddileu gwahaniaethu anghyfreithlon a hyrwyddo cydraddoldeb a pherthynas dda rhwng pobl o wahanol grwpiau hiliol. Rhoddir ystyriaeth i fudd y cyhoedd wrth reoleiddio gamblo yng Ngheredigion bob amser.

Wrth gyflawni ei swyddogaethau dan ran 8 o'r Ddeddf (trwyddedau safleoedd a datganiadau dros dro), bydd yr Awdurdod Trwyddedu'n defnyddio'r egwyddorion a geir yn Adran 153 o'r Ddeddf a dylai anelu at ganiatáu i safle gael ei ddefnyddio ar gyfer gamblo i'r graddau y mae o'r farn:

- a. ei fod yn unol ag unrhyw God Ymarfer perthnasol a baratowyd o dan Adran 24
- b. ei fod yn unol ag unrhyw Ganllawiau perthnasol a gyhoeddwyd gan y Comisiwn o dan Adran 25
- c. ei fod yn cyd-fynd yn rhesymol â'r amcanion trwyddedu
- d. ei fod yn unol â'r datganiad Polisi hwn

1.24 Ymgynghoreion

Cynhelir ymgynghoriad ffurfiol ynghylch y Datganiad Polisi Gamblo hwn gyda'r canlynol:-

- a. Prif Gwnstabl Heddlu Dyfed-Powys;
- b. un neu ragor o bobl y mae'n ymddangos i'r Awdurdod eu bod yn cynrychioli buddiannau unigolion sy'n rhedeg busnesau gamblo yn ardal yr Awdurdod
- c. un neu ragor o bobl y mae'n ymddangos i'r Awdurdod eu bod yn cynrychioli buddiannau unigolion y mae'r camau i gyflawni swyddogaethau'r Awdurdod dan y Ddeddf yn debygol o effeithio arnynt.

Yn eu plith mae:-

- unigolion/cyrff y mae'r Cyngor wedi ymgynghori â nhw (gweler Atodiad B)

1.25 Cyfnewid gwybodaeth

Wrth gyflawni ei swyddogaethau a'i rwymedigaethau dan Ddeddf Gamblo 2005, bydd yr Awdurdod yn cyfnewid gwybodaeth berthnasol â'r Comisiwn a chyrff rheoleiddio eraill a allai sefydlu protocolau yn hyn o beth fel y bo'n briodol. Wrth gyfnewid gwybodaeth o'r fath, bydd yr Awdurdod yn cydymffurfio â gofynion deddfwriaeth diogelu data a rhyddid gwybodaeth yn unol â pholisïau presennol y Cyngor. Gall unrhyw un sydd am weld data sy'n ymwneud ag ef ei hun wneud cais ysgrifenedig i Swyddog Diogelu Data'r Cyngor.

Fel arfer, darperir manylion yr unigolion hynny sy'n cyflwyno sylwadau i'r Ymgeiswyr ac, os cynhelir gwrandawriad, byddant yn rhan o ddogfen gyhoeddus. Bydd unigolion sy'n gwneud sylwadau neu sy'n gwneud cais i adolygu trwydded safle'n cael gwybod y bydd eu manylion yn cael eu datgelu. Mewn rhai sefyllfaoedd, fodd bynnag, efallai y bydd gwrthwynebwr yn gofyn am i'w sylwadau gael eu cadw'n gyfrinachol a gall fod rheswm da dros barchu'r cyfrinachedd hwnnw.

2 DEDDFWRIAETH, POLISÏAU A STRATEGAETHAU

2.1 Deddfwriaeth

Wrth gyflawni ei swyddogaeth drwyddedu dan Ddeddf Gamblo 2005, mae'r Cyngor yn rhwym i ddeddfwriaeth arall hefyd, gan gynnwys:-

1. Deddf Trosedd ac Anhrefn 1998;
2. Deddf Hawliau Dynol 1998;
3. Deddf Diogelu Data 2018 (adran 3).

Fodd bynnag, ni fwriedir i'r polisi hwn ddyblygu deddfwriaeth sy'n bodoli eisoes na chfundrefnau rheoleiddio eraill.

2.2 Y berthynas â pholisïau cynllunio

Wrth benderfynu ar gais, ni fydd yr Awdurdod Trwyddedu'n ystyried materion nad ydynt yn berthnasol dan y Ddeddf megis y tebygolrwydd y bydd yr ymgeisydd yn cael caniatâd cynllunio neu gymeradwyaeth rheoli adeiladu.

Gall ymgeisydd wneud cais i gael "datganiad dros dro" os nad yw'r adeilad yn gyflawn neu os nad oes ganddo hawl i'w feddiannu eto. Mae cais o'r fath, fodd bynnag, yn rhan o broses wahanol sydd ar wahân i'r broses o roi caniatâd cynllunio neu gymeradwyaeth rheoli adeiladu.

2.3 Strategaethau cenedlaethol

Bydd yr Awdurdod hefyd yn ceisio cyflawni'r cyfrifoldebau a bennir gan Strategaethau eraill y Llywodraeth, i'r graddau y maent yn effeithio ar amcanion y swyddogaeth drwyddedu.

2.4 Strategaethau a pholisïau lleol

Pan fo hynny'n briodol, bydd yr Awdurdod yn ystyried ceisiadau gan gyfeirio at bolisïau a strategaethau lleol eraill a fabwysiadwyd, gan gynnwys y rhain:-

1. Strategaeth Gorfforaethol y Cyngor;
2. Y Strategaeth Diogelwch Cymunedol;
3. Polisiau gorfodi perthnasol;
4. Strategaeth Gymunedol - Datblygu Cynaliadwy

Strategaeth Gymunedol - Datblygu Cynaliadwy

Mae Deddf Llywodraeth Leol 2000 yn ei gwneud yn ofynnol i bob awdurdod lleol lunio strategaeth gymunedol oddi mewn i fframwaith Strategaeth Datblygu Cynaliadwy y DU – *A Better Quality of Life*, a strategaethau rhanbarthol perthnasol. Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn mynnu bod pob awdurdod lleol yng Nghymru yn meddwl am effaith hirdymor eu penderfyniadau a hynny er mwyn gweithio'n well gyda phobl, cymunedau ac awdurdodau eraill, ac i atal problemau parhaus megis tlodi, anghyfartaledd o ran iechyd a newid hinsawdd.

Mae strategaethau cymunedol yn cynnig canolbwynt ar gyfer nodi materion a dyheadau lleol sy'n ymwneud â chynhwysiant cymdeithasol, diogelu'r amgylchedd, cyflogaeth a datblygu economaidd.

Mae partneriaethau strategol lleol – sydd fel rheol yn cynnwys yr heddlu, awdurdodau lleol, byrddau iechyd lleol a chynrychiolwyr o fyd addysg, busnes a sefydliadau sector gwirfoddol – yn gyfrifol am gyflawni'r amcanion a gaiff eu pennu yn lleol.

O dan Ddeddf Trosedd ac Anhrefn 1998, rhaid i awdurdodau lleol ystyried effaith eu ffordd o arfer eu swyddogaethau ar drosedd ac anhrefn yn eu hardal, a gwneud popeth y gallant i atal troseddau ac anhrefn. Bydd y Cyngor yn rhoi ystyriaeth benodol i effaith

debygol trwyddedu ar drosedd ac anhrefn yn y Sir, yn enwedig wrth ystyried lleoliad, effaith, gweithredu a rheoli yr holl drwyddedau/hawlenni arfaethedig, y trwyddedau a adnewyddir a'r amodau a newidir.

2.5 Integreiddio strategaethau

Mae nifer o randdeiliaid yn ymwneud â'r diwydiant hamdden ac mae nifer yn ymwneud â hyrwyddo'r amcanion trwyddedu. Mae nifer o gynlluniau a strategaethau rhanddeiliaid yn ymdrin â materion sy'n berthnasol i'r swyddogaeth drwyddedu. Mewn achosion o'r fath, bydd yr Awdurdod yn ceisio'u cydlynu cyhyd ag y bo modd.

Yn arbennig, mae'r Awdurdod yn cydnabod pwysigrwydd cydlynu ac integreiddio'r polisi gamblo â strategaethau eraill sy'n ceisio rheoli canol trefi a'r economi liw nos.

Ymhlith y cynlluniau a'r strategaethau perthnasol mae:-

- ❖ Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Ceredigion – Bydd y Cyngor yn cyflawni ei ddyletswydd dan adran 17 o Ddeddf Trosedd ac Anhrefn 1998 i wneud popeth y mae'n rhesymol iddo'i wneud i atal trosedd ac anhrefn yn y Sir.
- ❖ Y Strategaeth Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles
- ❖ Y Strategaeth Plant a Phobl Ifanc
- ❖ Strategaeth y Bwrdd Cynllunio Ardal Camddefnyddio Sylweddau

3 GWNEUD PENDERFYNIADAU

3.1 Gweinyddu, cyflawni a dirprwyo swyddogaethau

Gall y Pwyllgor Trwyddedu, Is-bwyllgor neu un neu ragor o'r swyddogion sy'n gweithredu o dan awdurdod dirprwyedig arfer pwerau a dyletswyddau'r Awdurdod o dan y Ddeddf.

Tybir y bydd llawer o'r swyddogaethau'n rhai gweinyddol eu natur i raddau helaeth, heb unrhyw faterion dadleuol amlwg. I sicrhau effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd o safbwynt cost, y swyddogion fydd yn cyflawni'r swyddogaethau hyn gan mwyaf.

Mae'r rhestr a ganlyn yn nodi'r trefniadau arfaethedig i ddirprwyo swyddogaethau a phenderfyniadau yn unol â'r canllawiau. Fodd bynnag, caiff yr Awdurdod gyfeirio unrhyw fater at y Pwyllgor Trwyddedu neu at Is-bwyllgor.

Mae'r rhestr dirprwyo swyddogaethau trwyddedu wedi'i hatodi yn Atodiad C.

3.2 Rhoi rhesymau dros benderfyniadau

Bydd yr Awdurdod yn rhoi rhesymau cynhwysfawr dros ei benderfyniadau. Bydd yr awdurdod yn trafod i ba raddau y mae'r penderfyniadau wedi'u gwneud gan roi sylw i unrhyw godau ymarfer neu ganllawiau perthnasol a gyhoeddwyd gan y Comisiwn Hapchwarae, i ba raddau y maent yn rhesymol gyson â'r amcanion trwyddedu ac i ba raddau y maent yn unol â'r Datganiad Polisi hwn.

3.3 Adolygu trwyddedau

Bydd yr Awdurdod Trwyddedu'n adolygu Trwydded Safle pan fydd wedi cael cais ffurfiol am adolygiad yn unol â'r Ddeddf sy'n berthnasol i un neu ragor o'r Amcanion Trwyddedu gan awdurdod cyfrifol neu barti sydd â diddordeb.

Gellir gwrthod cais am adolygiad os yw'r Awdurdod o'r farn bod y sail dros ofyn am adolygiad:

- a) yn ddisylwedd;
- b) yn blagus;
- c) yn amherthnasol i'r egwyddorion y mae'n rhaid i'r Awdurdod Trwyddedu eu gweithredu (dan Adran 153 o'r Ddeddf) (gweler paragraff 1.23(23) uchod)
- d) yn sicr o beidio â pheri i'r Awdurdod Trwydded ddirymu neu atal trwydded neu ddileu, diwygio neu bennu amodau ar drwydded safle;
- e) yn debyg iawn i'r sail a ddyfynnwyd mewn cais blaenorol sy'n ymwneud â'r un safle; neu
- f) yn debyg iawn i'r sylwadau a wnaethpwyd pan ystyriwyd y cais am drwydded safle.

Gall yr Awdurdod hefyd adolygu trwydded safle o'i wirfodd.

O ran safle penodol, gall yr Awdurdod adolygu unrhyw fater sy'n ymwneud â'r defnydd a wneir o'r safle os oes ganddo reswm dros amau na chydymffurfiwyd â'r amodau trwyddedu, neu am unrhyw reswm arall sy'n peri iddo gredu y gallai fod yn briodol adolygu trwydded.

Dylai'r datganiad polisi bennu'r ffactorau i'w hystyried, fodd bynnag dylai fod yn amlwg y bydd yr Awdurdod yn penderfynu ar bob cais neu adolygiad yn ôl ei rinweddau ei hun. Os yw'r sawl sy'n gwneud cais i gael trwydded safle'n gallu dangos sut y gellir goresgyn pryderon ynghylch yr amcanion trwyddedu, mae'n bwysig nodi y bydd angen i'r awdurdod trwyddedu gymryd hynny i ystyriaeth pan fydd yn penderfynu.

4 SAFONAU LLEOL

4.1 Amgylchedd priodol ar gyfer trwydded

Mae'r Canllawiau i Awdurdodau Lleol, ynghyd â'r Amodau Trwydded a'r Cod Ymarfer a ddaeth i rym ym mis Hydref 2020, yn pennu materion eraill y dylai'r Awdurdod roi sylw iddynt pan fydd yn ystyried ceisiadau i gael trwyddedau safle.

<https://www.gamblingcommission.gov.uk/licensees-and-businesses/lccp/print>

<https://www.gamblingcommission.gov.uk/welsh>

Bydd yr Awdurdod yn ystyried unrhyw gais ar sail darpariaethau'r codau a'r canllawiau hyn. Gallai'r Comisiwn Hapchwarae amrywio'r rhain o bryd i'w gilydd.

Pan fydd cyfleusterau gamblo'n cael eu darparu ar safle fel gweithgaredd sy'n ategol i brif ddiben y safle, e.e. ardaloedd gwasanaethau ar draffordd a chanolfannau siopa, bydd yr Awdurdod yn disgwyl bod yr ardal gamblo wedi'i diffinio'n glir i sicrhau bod cwsmeriaid yn gwybod eu bod yn dewis mynd i safle gamblo, a bod y safle'n cael ei oruchwylio'n ddigonol bob amser.

Mae'r Awdurdod, fel y Comisiwn, o'r farn na ddylid caniatáu Canolfannau Adloniant Teuluol/Canolfannau Adloniant Teuluol didrwydded dros safleoedd cyfan, ac yn wir mae'n credu na fyddai hynny'n dderbyniol o gwbl, gan y byddai'r cyhoedd, a phobl ifanc yn enwedig, yn agored i'r math o "hapchwarae amgylchynol" yr oedd y Ddeddf i fod i'w atal (hynny yw, cael gwared â pheiriannau gamblo mewn llefydd bwyta a swyddfeydd tacsis ac ati).

Yn yr un modd, mae'r Awdurdod a'r Comisiwn fel ei gilydd yn credu na ddylid caniatáu i neb roi peiriannau gamblo a ddylai fod y tu mewn i unrhyw Ganolfan Adloniant Teuluol/Ganolfan Adloniant Teuluol didrwydded mewn cynteddau a choridorau sy'n rhan o'r adeilad ehangach. Safleoedd sy'n cael eu defnyddion'n 'llwyr' neu yn 'bennaf' ar gyfer darparu peiriannau hapchwarae ar yw Canolfannau Adloniant Teuluol Didrwydded (Adran 238 o Ddeddf Gamblo 2005). O ganlyniad, fel rheol, ni chaniateir i safle o'r fath gwmpasu'r holl ganolfan siopa, maes awyr, gorsaf gwasanaeth traffordd neu debyg. Yn arferfol, byddai'r peiriannau mewn ardal benodol, gaeedig.

Daethpwyd o hyd i beiriannau mewn safleoedd nad oedd â'r caniatâd priodol i fod yn Ganolfan Adloniant Teuluol didrwydded na chwaith â thrwydded safle ar gyfer Canolfan Adloniant Teuluol, sy'n golygu y darperir y peiriannau hyn yn groes i'r gyfraith, heb fod yn destun i'r dulliau rheoli angenrheidiol i leihau niwed sydd a wnelo â gamblo ac amddiffyn plant a phobl agored i niwed.

Bydd yr Awdurdod yn ystyried y rhain ac unrhyw ffactorau perthnasol eraill pan fydd yn penderfynu, gan ddibynnu ar holl amgylchiadau'r achos.

Mae copi o Ganllawiau'r Comisiwn Hapchwarae ynghylch darpariaethau mynediad perthnasol pob math o safle ar gael yn Atodiad D.

4.2 Ceisiadau

Dim ond y canlynol (sy'n cynnwys cwmnïau neu bartneriaethau) all wneud cais am Drwydded Safle:

- y sawl sydd yn 18 oed neu drosodd **ac**
- sydd â hawl i feddiannu'r safle **ac**
- sydd â thrwydded weithredu sy'n caniatáu iddynt gynnal y gweithgaredd arfaethedig. Gellir edrych ar wefan y Comisiwn er mwyn cael manylion y gweithredwyr sydd â thrwydded weithredu **neu'r**
- sawl sydd wedi gwneud cais am drwydded weithredu a fydd yn caniatáu iddynt gynnal y gweithgaredd arfaethedig. Ni ellir penderfynu ynghylch y drwydded safle hyd nes y bydd trwydded weithredu wedi'i chyflwyno.

Rhaid i geisiadau i gael, i drosglwyddo neu i amrywio Trwydded Safle gynnwys asesiad sy'n dangos sut y bydd yr ymgeisydd yn cadw'n rhesymol o gyson â'r holl Amcanion Trwyddedu ar ffurf Atodlen Weithredu ysgrifenedig.

Dylai'r Atodlen hon fod ar ffurf asesiad risg ysgrifenedig a gyflwynir gyda'r cais. Dylai ddangos sut y bydd yr ymgeisydd yn dangos y gall gadw'n rhesymol o gyson â phob un o'r amcanion trwyddedu. Bydd disgwyl i'r ymgeiswyr gynnal asesiadau risg os yw'n bosibl y bydd heriau penodol yn codi o ran cydymffurfio â'u rhwymedigaethau cyfrifoldeb cymdeithasol ar eu safle, ac yng nghyd-destun ffactorau risg amgylcheddol

lleol. Mae hyn yn hollol gydnaws â'r gwaith o hyrwyddo'r amcanion trwyddedu. Dylai deiliaid trwydded rannu copi o'u hasesiadau risg gyda'r Awdurdod Lleol wrth iddynt wneud cais am amrywiad i'w safle trwyddedig presennol, neu fel arall ar gais yr awdurdod trwyddedu.

Mae'r Amodau Trwydded a'r Cod Ymarfer a gyhoeddwyd gan y Comisiwn Hapchwarae ac a ddaeth i rym ym mis Hydref 2020 yn rhoi mwy o gyfrifoldeb ar safleoedd i gwblhau asesiad risg ar sail cod 8, sef y cod cyfrifoldeb cymdeithasol. Bydd yr Awdurdod yn rhoi sylw i'r cod hwn pan fydd yn ystyried ceisiadau. Fe'i trafodir mewn manylder yn adran 4.3 o'r datganiad hwn.

Bydd yr Awdurdod yn rhoi gwybod faint o fanylion y bydd angen eu darparu a bydd yn gymesur â maint a natur y cais o dan sylw.

Yn y Rhestr Termau yn adran 1.3 o'r Polisi hwn, ceir diffiniadau o ystyr "Awdurdodau Cyfrifol" a "Phartion â Diddordeb" y caniateir iddynt gyflwyno sylwadau o dan y Ddeddf hon.

4.3 Asesiadau risg

Mae gofyn i ymgeiswyr newydd a'r rheini sydd eisoes yn meddu ar drwydded safle ac sydd am ei hamrywio, baratoi asesiadau risg o'r fath. Yn unol â'r cod, mae'n ofynnol i bob un sy'n gweithredu Canolfannau Hapchwarae i Oedolion, Safleoedd Bingo, Canolfannau Adloniant i Deuluoedd a Siopau Betio, ynghyd â chyfryngwyr betio o bell, asesu'r risgiau lleol i'r amcanion trwyddedu, a rhoi polisïau, gweithdrefnau a mesurau rheoli ar waith i liniaru'r risgiau hynny.

Yn unol ag Amodau'r Drwydded a'r Côt Ymarfer, mae'n ofynnol i'r gweithredwyr ddarparu'r asesiad risg i'r awdurdod trwyddedu pan fyddant yn cyflwyno cais i gael trwydded safle newydd neu i amrywio trwydded safle, neu fel arall ar gais yr awdurdod trwyddedu. Bydd yr asesiad risg yn rhan o drefn arolygu'r Awdurdod a gall y swyddogion ofyn am ei weld pan fyddant yn ymchwilio i gwynion. Dylid cadw'r asesiadau risg ar y safle er mwyn i'r swyddogion Trwyddedu fedru bwrw golwg arnynt.

Yn unol â'r cod, mae'n ofynnol i'r Awdurdod amlinellu'r materion y mae'n disgwyl i weithredwyr roi sylw iddynt yn yr asesiad risg yn ei ddatganiad polisi, ac mae'r Awdurdod hwn yn disgwyl i weithredwyr roi sylw i'r materion a ganlyn pan fyddant yn paratoi eu hasesiadau risg.

- Y wybodaeth a gedwir gan y trwyddedai ynghylch unigolion sydd wedi'u gwahardd eu hunain rhag gamblo ac achosion o gamblo gan rai o dan oedran,
- Trefniadau i gyfnewid gwybodaeth leol ynghylch unigolion sydd wedi'u gwahardd eu hunain rhag gamblo a thueddiadau gamblo,
- Yr ardal drefol, megis pa mor agos yw ysgolion, canolfannau ieuenctid, yr amgylchedd masnachol, ffactorau sy'n cael effaith ar faint sy'n pasio heibio i'r safle;
- Unrhyw broblemau sy'n wybyddus yn yr ardal, fel problemau sy'n codi gan fod pobl yn yfed ar y stryd, pobl ifanc yn ymddwyn yn wrthgymdeithasol, pobl yn delio cyffuriau ac ati, gan gynnwys y rhai a nodwyd yn natganiad polisi trwyddedu awdurdod trwyddedu

gan gynnwys y rhai a nodwyd yn natganiad polisi trwyddedu awdurdod trwyddedu. Mae'r Awdurdod yn disgwyl i weithredwyr roi sylw i'r materion a ganlyn pan fyddant yn paratoi'u hasesiadau risg.

- i) Materion sy'n ymwneud â phlant a phobl ifanc, gan gynnwys:
 - Sefydliadau, lleoedd neu ardaloedd lle y dylid disgwyl i blant a phobl ifanc fod, fel ysgolion, clybiau ieuenctid, parciau, meysydd chwarae a lleoliadau adloniant fel ale fowlio, sinema ac ati.
 - Unrhyw safle lle mae plant yn ymgynnull, gan gynnwys safleoedd bysiau, caffis, siopau, ac unrhyw le arall sy'n denu plant.
 - Unrhyw broblemau sy'n wybyddus yn yr ardal, fel problemau sy'n codi gan fod pobl yn yfed ar y stryd, pobl ifanc yn ymddwyn yn wrthgymdeithasol, pobl yn delio cyffuriau ac ati,
 - Digwyddiadau cofnodedig lle mae rhai o dan oedran wedi ceisio gamblo.

- ii) Materion sy'n ymwneud ag oedolion sy'n agored i niwed, gan gynnwys:
 - Y wybodaeth a gedwir gan y trwyddedai am unigolion sydd wedi'u gwahardd eu hunain rhag gamblo ac achosion o gamblo gan rai o dan oedran.
 - Tueddiadau gamblo a allai fod yn cyd-daro â thaliadau ariannol, fel dyddiadau talu neu daliadau budd-daliadau.
 - Trefniadau i gyfnewid gwybodaeth leol ynghylch unigolion sydd wedi'u gwahardd eu hunain rhag gamblo a thueddiadau gamblo.
 - Pa mor agos y mae safleoedd y gall pobl sy'n agored i niwed fod yn mynd iddynt, fel ysbytai, cartrefi gofal preswyl, cyfleusterau meddygol, meddygfeydd, swyddfeydd tai cyngor, clinigau i rai sy'n gaeth i sylweddu neu ganolfannau cymorth, lleoedd lle y gall pobl sy'n ddibynnol ar alcohol neu gyffuriau ymgynnull ac ati.

Nid yw'r rhestr hon yn gyflawn a rhaid rhoi sylw i ffactorau eraill sy'n dod i'r amlwg ond nad ydynt wedi'u cynnwys yn y rhestr hon.

Gall yr Awdurdod Trwyddedu lunio proffil o'r ardal leol yn dilyn trafodaethau â rhanddeiliaid. Gallai hyn fod o gymorth i'r ymgeiswyr wrth ystyried materion lleol. Os caiff hwn ei lunio, bydd yn cael ei ychwanegu at y Polisi ar ffurf Atodiad ar wahân.

4.4 Asesu angen

Nid yw galw nad yw'n cael ei ddiwallu'n faen prawf a gaiff ei ystyried wrth benderfynu ar gais i gael Trwydded Safle dan Ddeddf Gamblo 2005. Rhaid ystyried pob cais yn ôl ei haeddiant heb ystyried y galw.

4.5 Amodau

Rhoddir amodau gorfodol a diofyn llym ar drwyddedau safle a roddir o dan Ddeddf Gamblo 2005. Bydd unrhyw amodau sydd ynghlwm wrth drwyddedau'n gymesur a byddant:

- Yn berthnasol i'r angen i sicrhau bod yr adeilad arfaethedig yn addas i'w ddefnyddio fel cyfleuster gamblo;
- Yn ymwneud yn uniongyrchol â'r safle a'r math o drwydded y gwneir cais i'w chael;
- Yn gysylltiedig mewn ffordd deg a rhesymol â maint y safle a'r math o safle;
- Yn rhesymol ar bob ystyr arall.

- Yn cael eu hategu ag amodau ychwanegol dim ond pan geir tystiolaeth o berygl penodol o ran cyflawni'r amcanion trwyddedu.

Bydd penderfyniadau ynghylch amodau unigol yn cael eu gwneud fesul achos, ond bydd nifer o fesurau y bydd yr Awdurdod yn ystyried eu defnyddio os bydd yn credu bod angen gwneud hynny, fel defnyddio goruchwylwyr, arwyddion priodol i ddynodi ardaloedd ar gyfer oedolion yn unig, ac ati. Ceir sylwadau penodol am y materion hyn o dan rai mathau o drwyddedau isod. Bydd yr Awdurdod hefyd yn disgwyl i'r sawl sy'n gwneud cais i gael trwydded awgrymu ffyrdd effeithiol o fodloni'r amcanion trwyddedu.

Bydd yr Awdurdod hefyd yn ystyried mesurau penodol y gall fod eu hangen ar gyfer adeiladau y gall sawl trwydded safle fod yn berthnasol iddynt. Gall mesurau o'r fath gynnwys goruchwylwyr wrth y mynedfeydd; gwahanu'r ardaloedd gamblo oddi wrth yr ardaloedd eraill y mae plant yn mynd iddynt; a goruchwyllo peiriannau hapchwarae ar safleoedd gamblo penodol nad ydynt ar gyfer oedolion er mwyn cyflawni'r amcanion trwyddedu. Mae'r materion hyn yn gydnaws â Chanllawiau'r Comisiwn Hapchwarae.

Os oes peiriannau categori C neu uwch ar gael ar safle y caniateir i blant fynd iddo, bydd yr Awdurdod hefyd yn sicrhau:

- Bod yr holl beiriannau o'r fath mewn ardal ar y safle sydd wedi'i gwahanu oddi wrth weddill y safle gan rwystr ffisegol sy'n effeithiol er mwyn atal pobl rhag cael mynediad iddi ac eithrio drwy'r fynedfa benodedig;
- Mai dim ond oedolion sy'n cael mynd i'r ardal lle mae'r peiriannau hyn wedi'u lleoli;
- Bod rhywun yn goruchwyllo'r fynedfa i'r ardal lle mae'r peiriannau wedi'u lleoli;
- Bod yr ardal lle mae'r peiriannau hyn wedi'u lleoli wedi'i threfnu mewn ffordd fel bod modd i'r staff neu ddeiliad y drwydded gadw golwg arni;
- Bod arwyddion yn cael eu harddangos mewn mannau amlwg wrth fynedfa ardal o'r fath a thu mewn iddi sy'n nodi na chaniateir i rai o dan 18 oed fynd i'r ardal.

Bydd yr ystyriaethau hyn yn berthnasol i safleoedd, gan gynnwys adeiladau lle mae sawl trwydded safle ar waith.

Mae'r Awdurdod yn gwybod y gall un neu ragor o drwyddedau safle fod yn berthnasol i draciau, ar yr amod bod pob trwydded yn ymwneud ag ardal benodol o'r trac. Yn unol â Chanllawiau'r Comisiwn Hapchwarae, bydd yr Awdurdod hwn yn ystyried yr effaith ar yr amcan trwyddedu a ganlyn, sef ***Diogelu plant a phobl sy'n agored i niwed rhag iddynt gael eu niweidio neu'u hecsbloetio gan gamblo*** a'r angen i sicrhau bod mynedfeydd i bob math o safle'n amlwg a bod plant yn cael eu gwahardd o'r ardaloedd gamblo hynny na chaniateir iddynt fynd iddynt.

Nodir na all yr Awdurdod bennu rhai amodau ar drwydded safle, sef:

- Unrhyw amod ar drwydded safle sy'n peri iddi fod yn amhosibl cydymffurfio ag amod trwydded weithredu;
- Amodau sy'n ymwneud â chategorïau, niferoedd neu ddull gweithredu peiriannau hapchwarae;

- Amodau sy'n darparu bod aelodaeth o glwb neu gorff yn ofynnol (mae Deddf Gamblo 2005 yn dileu'n benodol y gofyniad aelodaeth ar gyfer casinos a chlybiau bingo ac mae'r ddarpariaeth hon yn sicrhau na chaiff ei ailgyflwyno);
- Amodau o ran arian betio, ffioedd, enillion neu wobrau.

4.6 Gorfodi, arolygu ac erlyn

Mae'r Awdurdod yn arddel yr egwyddor y bydd ei waith yn cael ei lywio gan Ganllawiau'r Comisiwn Hapchwarae i awdurdodau lleol, Cod y Rheoleiddiwr a pholisi gorfodi'r cyngor. Bydd yn ceisio bod:

- **Yn gymesur:** ni ddylai'r rheoleiddwyr ond ymyrryd pan fo angen, dylai'r datrysiadau fod yn briodol o ystyried y risg, a dylid pennu costau a'u cadw mor isel â phosibl;
- **Yn atebol:** rhaid bod modd i'r rheoleiddwyr gyfiawnhau penderfyniadau a rhaid craffu ar eu gwaith yn gyhoeddus;
- **Yn gyson:** rhaid i'r rheolau a'r safonau fod yn gydgysylltiedig a rhaid eu rhoi ar waith yn deg;
- **Yn dryloyw:** dylai'r rheoleiddwyr fod yn agored, a sicrhau bod y rheolaethau'n syml ac yn hylaw;
- **Yn benodol:** dylai'r rheolaethau ganolbwyntio ar y broblem a lleihau unrhyw sgil-ffeithiau i'r eithaf.

Bydd yr Awdurdod yn defnyddio camau gorfodi priodol i sicrhau lleoliad y peiriannau a'r drefn o'u rheoli. Mae ymdrin â phocer anghyfreithlon neu beiriannau anghyfreithlon neu beiriannau sydd wedi eu lleoli'n anghyfreithlon ar safle penodol yn aml yn addas ar gyfer ymdriniaeth amlasiantaethol, gyda swyddogion trwyddedu yn arwain yr ymgyrch a'r heddlu ac weithiau Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi (CThem) yn cynnig cefnogaeth, cyngor ac arbenigedd. Dylai swyddogion trwyddedu gysylltu â'r Comisiwn yn y lle cyntaf er mwyn cytuno a fyddai dull amlasiantaethol o'r fath yn briodol.

4.7 Gweithgareddau y gellir eu trwyddedu

Isod, ceir rhestr o'r gweithgareddau gamblo y gall yr Awdurdod hwn eu caniatáu:

Trwyddedau Safle (mewn perthynas â Gweithredwr Trwyddedig a drwyddedwyd gan y Comisiwn Hapchwarae)

- Canolfannau Hapchwarae i Oedolion
- Canolfannau Adloniant (Trwyddedig) i Deuluoedd
- Safleoedd Bingo
- Safleoedd Betio

Datganiadau Dros Dro

Efallai y bydd datblygwr am wneud cais i'r Awdurdod hwn i gael datganiad dros dro cyn ymrwymo i gontract i brynu neu i brydlesu eiddo neu dir, a hynny er mwyn barnu a yw'n werth bwrw ymlaen â datblygiad yng ngoleuni'r angen i gael trwydded safle. Nid oes angen i'r ymgeisydd fod yn meddu ar drwydded weithredu er mwyn gwneud cais i gael datganiad dros dro.

5 TROSEDD AC ANHREFN

Bydd y Cyngor yn cyflawni ei ddyletswyddau dan Adran 17 o Ddeddf Trosedd ac Anhrefn 1998 i wneud popeth y mae'n rhesymol iddo'i wneud i atal trosedd ac anhrefn yn y Sir, ac at ddibenion y polisi hwn, atal gamblo rhag bod yn ffynhonnell trosedd neu anhrefn, rhag bod yn gysylltiedig â throsedd neu anhrefn neu gael ei ddefnyddio i gefnogi trosedd.

Disgwylir i ddeiliaid trwyddedau reoli safleoedd trwyddedig at safon uchel.

Pan fydd yn penderfynu ar geisiadau, bydd yr Awdurdod yn ystyried a fydd rhoi Trwydded Safle'n arwain at gynyddu trosedd ac anhrefn.

Anogir ymgeiswyr i drafod y gweithgareddau atal troseddu ar eu safle â Swyddogion Trwyddedu'r Cyngor a Heddlu Dyfed-Powys cyn gwneud cais ffurfiol.

Pan fydd yn ystyried ceisiadau i gael trwydded, bydd yr Awdurdod yn rhoi sylw arbennig i'r materion a ganlyn:-

- a) Dyluniad a chynllun y safle;
- b) Y lleoliad i'r graddau y mae'r lleoliad yn berthnasol i'r amcanion trwyddedu;
- c) Yr hyfforddiant a roddir i staff o ran mesurau atal troseddu sy'n briodol i'r safle hwnnw;
- d) Y cyfarpar diogelwch ffisegol a osodir ar y safle. Gall hyn gynnwys materion megis safle cofnodyddion arian neu safon y system teledu cylch cyfyng;
- e) Y gweithdrefnau sydd ar waith i gadarnhau oedran y rhai sy'n dod i'r safle, os oes cyfyngiadau oedran ar waith ar y safle;
- f) Y tebygolrwydd y bydd unrhyw drais, anhrefn cyhoeddus neu broblem blismona'n codi os caiff trwydded ei rhoi;
- g) O ran atal anhrefn, gall yr Awdurdod Trwyddedu (dan A169 o'r Ddeddf) bennu amodau ar drwydded;
- h) Ymwybyddiaeth y staff o'r Rheoliadau Gwyngalchu Arian a gweithdrefn glir i roi gwybod i'r uwch reolwyr am unrhyw weithgarwch amheus.

6 SICRHAU BOD GAMBLO'N CAEL EI GYFLAWNI MEWN Ffordd DEG AC AGORED

Yn gyffredinol, nid yw'r Comisiwn yn disgwyl i awdurdodau trwyddedu geisio sicrhau bod gamblo'n cael ei gyflawni mewn ffordd deg ac agored, gan fod hwn yn fater i reolwyr y busnes gamblo (ac felly mae'n berthnasol i'r Drwydded Weithredu), neu'n fater sy'n ymwneud ag addasrwydd a gweithredoedd unigolyn (ac felly mae'n berthnasol i'r Drwydded Bersonol). Mae'r ddau ddewis hyn o fewn maes gwaith y Comisiwn Hapchwarae.

Fodd bynnag, o ran trwyddedu traciau, efallai y bydd angen i'r drwydded safle gynnwys amodau penodol i sicrhau bod yr amgylchedd lle y mae'r betio'n digwydd yn addas.

7 DIOGELU PLANT AC UNIGOLION ERAILL SY’N AGORED I NIWED

7.1 Yr egwyddorion a ddefnyddiwyd i bennu corff cymwys i roi cyngor i’r awdurdod ynghylch diogelu plant rhag niwed

Wrth bennu, yn ysgrifenedig, gorff sy’n gymwys i roi cyngor i’r awdurdod ynghylch diogelu plant rhag niwed, mae’r Cyngor wedi ystyried safbwyntiau’r Cyfarwyddwyr Strategol, yn ogystal â Thîm Amddiffyn Plant Heddlu Dyfed-Powys. Ar sail yr egwyddorion a ganlyn, penderfynwyd mai Gwasanaethau Plant y Cyngor yw’r corff mwyaf cymwys i roi cyngor i’r awdurdod ynghylch materion o’r fath.

- Er bod y Gwasanaeth Ysgolion yn ysgwyddo cyfrifoldeb dros les holistig plant, mae’r Gwasanaeth Plant yn ymwneud â’r gwaith o ddiogelu plant rhag niwed.
- Mae Gweithwyr Cymdeithasol sy’n arbenigo ym maes gwasanaethau plant wedi cael hyfforddiant i asesu mentrau a allai niweidio iechyd a lles hanfodol a seicolegol plant, ac mae ganddynt brofiad o wneud hynny. Yn ogystal, bydd y swyddogion hyn yn gallu nodi sefyllfa lle y gallai plant gael eu hecsbloetio.

7.2 Mynediad i safleoedd trwyddedig

Bron yn ddiethriad, ni ddylid caniatáu i blant a phobl ifanc gamblo, a dylid eu hatal rhag mynd i mewn i safleoedd gamblo ar gyfer oedolion yn unig.

Bydd yr Awdurdod yn disgwyl bod gweithdrefnau ar waith ar bob safle i symud oddi ar y safle unrhyw un y mae’n ymddangos ei fod o dan oedran sy’n ceisio cael mynediad i gyfleuster gamblo ac sy’n methu â darparu dogfennau adnabod derbyniol (safle ar gyfer oedolion yn unig).

I’r perwyl hwn, dylai deiliaid trwyddedau safle ystyried llunio polisi cadarnhau oedran priodol. Mae’r Awdurdod yn disgwyl cael gwybod yn ysgrifenedig am gynnwys y polisi hwn ar gyfer pob un o’r safleoedd yn ei ardal.

Bydd yr Awdurdod yn ceisio cyfyngu ar hysbysebion safleoedd i sicrhau nad yw cynnyrch gamblo’n cael ei anelu at blant neu’n cael ei hysbysebu mewn modd sy’n arbennig o ddeniadol i blant. Dylid bod yn arbennig o ofalus os yw’r safleoedd wedi’u lleoli gerllaw ysgolion, canolfannau ieuencid neu sefydliadau addysgol eraill.

Mae’r Awdurdod yn credu bod y gallu i gadw golwg ar gwsmeriaid ar bob safle gamblo’n hanfodol i gyflawni’r amcanion trwyddedu, yn enwedig yr amcan o ddiogelu plant a phobl eraill sy’n agored i niwed rhag cael eu niweidio gan gamblo.

Mae’r Awdurdod yn disgwyl i ddeiliaid trwydded a darpar ddeiliaid trwydded sicrhau bod eu polisiau a’u gweithdrefnau’n rhoi sylw i strwythur a chynllun eu safleoedd gamblo gyda golwg ar oruchwyliaeth.

Mae’r Awdurdod yn disgwyl i ddeiliaid trwydded a darpar ddeiliaid trwydded sicrhau bod eu gweithdrefnau i atal y rheini sydd wedi’u gwahardd eu hunain rhag gamblo rhag cael mynediad i’r safle’n rhoi sylw i strwythur a chynllun eu safleoedd gamblo.

Bydd yr Awdurdod yn ymgynghori a'r Gwasanaeth Plant neu'r Gwasanaeth Oedolion ynghylch unrhyw gais sy'n nodi y gallai fod pryderon ynghylch mynediad i blant neu unigolion sy'n agored i niwed.

Bydd yr Awdurdod yn ystyried rhinweddau pob cais ar wahân cyn penderfynu a ddylai bennu amodau i ddiogelu plant ar gyfer categorïau penodol o safleoedd. Gallai hyn gynnwys gofynion megis:-

- a) Goruchwyllo mynedfeydd/mannau lle ceir peiriannau;
- b) Gwahanu ardaloedd gamblo ac ardaloedd a ddefnyddir gan blant;
- c) Goruchwyllo peiriannau hapchwarae mewn canolfannau adloniant trwyddedig i deuluoedd;
- d) Mabwysiadu cynllun prawf oedran megis Challenge 21 neu 25
- e) Esbonio sut y rhoddir sylw i unrhyw risgiau i blant a phobl fregus yn sgil gamblo.
- f) Teledu cylch cyfyng. Cynghorir yr ymgeiswyr i ddilyn cyfarwyddyd Heddlu Dyfed-Powys o ran eu safon a'u manyleb;
- g) Neilltuo manau yn ffisegol;
- h) Lleoliad y fynedfa;
- i) Arwyddion/hysbysiadau;
- j) Oriau agor penodol;
- k) Cynlluniau i wahardd eich hun rhag gamblo;
- l) Darparu taflenni gwybodaeth neu rifau i linellau cymorth megis GamCare.

Hefyd, gweler Atodiad D.

7.3 Profion prynu

Mae'r Awdurdod yn cefnogi safbwynt y Comisiwn Hapchwarae o ran annog gweithredwyr i brofi uniondeb eu polisiâu a'u gweithdrefnau cadarnhau oedran i atal plant rhag defnyddio cyfleusterau gamblo. Bydd disgwyl i bob safle roi gwybod i'w Hawdurdod Sylfaenol (lle bo cytundebau o'r fath ar waith gyda gweithredwyr penodol) yn ysgrifenedig am y dull y mae wedi'i fabwysiadu a rhannu canlyniadau profion o'r fath â'r Awdurdod bob blwyddyn, a hynny er mwyn cydweithio â'r Awdurdod i atgyfnerthu'r gweithdrefnau i atal plant rhag defnyddio cyfleusterau gamblo.

Dylai gweithredwyr **nad ydynt** â chytundeb â'r Awdurdod Sylfaenol rannu canlyniadau unrhyw bryniannau prawf â'r Awdurdod Trwyddedu hwn.

7.4 Pobl sy'n agored i niwed

Nid yw'r Cyngor yn ceisio gwahardd grwpiau penodol o oedolion rhag gamblo yn yr un ffordd ag y mae'n ceisio gwahardd plant. Fodd bynnag, at ddibenion rheoleiddio, bydd yn cymryd bod "pobl sy'n agored i niwed" yn cynnwys:

1. Pobl sy'n gamblo'n amlach nag yr hoffent;
2. Pobl sy'n gamblo mwy nag y gallant ei fforddio;
3. Pobl nad ydynt yn gallu gwneud penderfyniad gwybodus neu gytbwys ynghylch gamblo oherwydd nam meddyliol, eu defnydd o alcohol neu sylweddau anghyfreithlon e.e. cyffuriau.

Mae'r Awdurdod yn disgwyl i bob Safle Betio a Safle Hapchwarae i Oedolion roi trefniadau ar waith i bennu'r cwsmeriaid hynny a allai fod mewn perygl o niwed

oherwydd gamblo, p'un a yw'n amlwg eu bod yn ymddwyn mewn ffordd sy'n gysylltiedig â phroblem gamblo ai peidio.

7.5 'Bet-Watch'

Mae'r Awdurdod yn annog gweithredwyr lleol i greu ac i gynnal rhwydwaith rhannu gwybodaeth i drafod materion sy'n ymwneud ag unrhyw unigolion â phroblem gamblo sy'n cael eu pennu, a bydd yn eu cynorthwyo i wneud hynny. Bydd hefyd yn gyfle i'r gweithredwyr drafod materion â'r swyddogion trwyddedu.

7.6 Hysbysu'r Bwrdd Iechyd Lleol

Bydd yr Awdurdod Trwyddedu yn rhoi gwybod i'r Bwrdd Iechyd Lleol am geisiadau am drwyddedau safle hapchwarae.

7.7 Canllawiau Arfer Dda

Caiff gweithredwyr safleoedd, awdurdodau cyfrifol a'r sawl sy'n gwneud penderfyniadau eu cynghori'n gryf i ystyried y canllawiau arfer dda wrth asesu effaith rhoi trwydded. Dylid rhoi sylw'n enwedig i'r adroddiadau canlynol:

- Fframwaith Llywodraeth Cymru ar gyfer Rheoli Economi'r Nos yng Nghymru
- *The Relationship between Alcohol and Gambling Behaviours* – Alcohol Concern Cymru (2015)
- Gamblo â'n hiechyd – Adroddiad Blynyddol Prif Swyddog Meddygol Cymru, 2016-2017

7.8 Hyfforddiant

Cynghorir gweithredwyr safleoedd i ddarparu hyfforddiant priodol i'w staff. Bydd hyn yn cynnwys hyfforddiant ar faterion sy'n ymwneud â chyffuriau ac alcohol, ac yn enwedig ar bolisiau lleol ar gyfer ymdrin â nodwyddau a waredwyd a pheryglon feirysau a gludir yn y gwaed, er mwyn diogelu'r staff. Gallai'r hyfforddiant gynnwys hefyd ymwybyddiaeth o'r mathau o gyffuriau newydd sy'n dod i'r amlwg ac a elwir yn "Sylweddau Seicoweithredol Newydd" ("cyffuriau penfeddwol cyfreithlon" oedd un disgrifiad ohonynt ynghynt) er mwyn cymhwyso staff i fedru ymdrin â'r defnydd ohonynt ar y safle.

Hefyd caiff gweithredwyr safleoedd eu cynghori'n gryf i hyrwyddo gwasanaethau cymorth lleol sy'n mynd i'r afael â phroblemau gamblo, cyffuriau ac alcohol. Gellir cael gwybod gan yr awdurdod trwyddedu ymhle i gael deunydd marchnata perthnasol.

7.9 Diogelu

Mae Cyngor Sir Ceredigion o'r farn fod diogelu plant a phobl fregus yn flaenoriaeth.

Bwriad Adain Drwyddedu Ceredigion, ar y cyd ag asiantaethau sy'n cynnwys y Comisiwn Hapchwarae a Heddlu Dyfed-Powys, yw cydweithio â deiliaid trwyddedau, eu staff a sefydliadau eraill i sicrhau bod safleoedd sy'n cynnig gweithgareddau hapchwarae yn gweithredu'n gyfrifol ac â sylw dyledus i blant a phobl fregus.

Fel rhan o'r fenter hon mae'r grŵp wrthi'n cynhyrchu deunydd hyfforddiant a gwybodaeth i godi ymwybyddiaeth o faterion diogelu, gan gynnwys mater Camfanteisio'n Rhywiol ar Blant, ac yn darparu pwyntiau cyswllt lleol a fydd yn rhoi cyngor ac arweiniad gan gynnig lle i riportio pryderon.

Mae'r awdurdod yn cynghori busnesau sy'n cynnig gweithgareddau hapchwarae i sicrhau bod eu staff yn cael eu hyfforddi'n ddigonol o ran materion diogelu a hynny er mwyn ymateb yn briodol ac yn gyflym os bydd anhawster yn digwydd. Mae'r cyngor hwn yr un mor bwysig i weithredwyr safleoedd sy'n cynnig peiriannau gamblo ar y cyd â gwerthu neu gyflenwi alcohol.

Mae'r awdurdod yn cynghori'n gryf bod ymgeiswyr am ganiatâd yn cynnwys gwybodaeth am eu trefniadau ar gyfer rhoi hyfforddiant diogelu i staff, a hynny fel rhan o'u dogfennau ymgeisio.

8 CWYNION AM SAFLEOEDD TRWYDDEDIG

Bydd yr Awdurdod yn ymchwilio i gwynion ynghylch safleoedd trwyddedig o ran materion sy'n ymwneud â'r amcanion trwyddedu y mae'n gyfrifol amdanynt. Yn gyntaf, anogir unrhyw achwynydd i roi gwybod yn uniongyrchol i ddeiliad y drwydded neu'r busnes o dan sylw am y gŵyn er mwyn ceisio datrys y mater yn y man a'r lle.

Pan fydd rhywun sydd â diddordeb wedi cyflwyno sylwadau dilys ynghylch safle trwyddedig neu gais dilys i adolygu trwydded, gall yr Awdurdod drefnu cyfarfod cymodi i gychwyn i drafod ac i egluro'r materion sy'n peri pryder.

Ni fydd y broses hon yn trechu hawl unrhyw un sydd â diddordeb i ofyn i'r pwyllgor trwyddedu ystyried ei wrthwynebiadau dilys na hawl unrhyw ddeiliad trwydded i wrthod cymryd rhan mewn cyfarfod cymodi.

Rhoddir ystyriaeth briodol i'r holl sylwadau perthnasol oni bai eu bod yn cyd-fynd â'r eithriadau a nodir yn 3.3 uchod.

9 GORUCHWYLWYR DRYSAU

Os yw Awdurdod Trwyddedu yn pryderu y gallai safle ddenu anhrefn neu y gallai rhywrai geisio cael mynediad iddo heb ganiatâd (er enghraifft, plant a phobl ifanc) mae'r Comisiwn Hapchwarae yn cynghori - yn ei Ganllawiau i Awdurdodau Trwyddedu - y gallai awdurdod fynnu bod mynedfeydd y safle yn cael eu rheoli gan oruchwylwyr drysau. I'r perwyl hwn, mae hawl gan yr awdurdod i osod amod ar drwydded y safle. Os penderfynir ei bod yn briodol goruchwyllo mynedfeydd/peiriannau mewn achosion penodol, bydd angen ystyried a oes angen i'r goruchwylwyr gael trwydded SIA neu beidio. Ni ragdybir fod angen iddynt fod yn drwyddedig oherwydd mae'r gofyniad statudol ar gyfer gwahanol fathau o safleoedd yn amrywio (yn unol â'r Canllawiau, Rhan 33).

Serch hynny, pan fydd ymgeisydd yn dewis peidio â defnyddio goruchwylwyr drysau sydd wedi cofrestru â SIA, bydd yr Awdurdod Trwyddedu hwn yn disgwyl i'r ymgeisydd ddisgrifio'r canlynol yn ei gais:

- a) Sut mae'n bwriadu cynnal gwiriadau'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (DBS) yn achos pob unigolyn
- b) Darparu manylion ei feini prawf o ran euogfarnau troseddol
- c) Esbonio'r dull arfaethedig o nodi pwy fydd yn gweithio ar y drysau
- ch) Nodi'r gymhareb o ran dynion a merched yn y swyddi

- d) Darparu gwybodaeth am yr hyfforddiant priodol ar gyfer y rôl
dd) Darparu cofrestr waith sy'n dangos yr amserau a dyddiadau dyletswydd
(mae hyn yn berthnasol hefyd i'r rhai sydd wedi cofrestru â SIA)

10 DATGANIAD

Yn rhinwedd ei rôl fel awdurdod trwyddedu, mae Cyngor Sir Ceredigion drwy hyn yn datgan ei fod wedi ystyried amcanion trwyddedu Deddf Gamblo 2005, y Canllawiau a gyhoeddwyd gan y Comisiwn Hapchwarae ac unrhyw ymatebion a gafwyd gan yr ymgynghorwyr ynghylch y ddogfen bolisi wrth lunio'r datganiad polisi hwn.

11 RHAGOR O WYBODAETH

I gael rhagor o wybodaeth am Ddeddf Gamblo 2005, y Datganiad Polisi Gamblo hwn neu'r broses o wneud cais, cysylltwch â:-

Y Tîm Trwyddedu

Cyngor Sir Ceredigion, Polisi,erfformiad a Diogelu'r Cyhoedd, Neuadd Cyngor Ceredigion, Penmorfa, Aberaeron, SA46 0PA

Ffôn: 01545 572179

E-bost: trwyddedu@ceredigion.gov.uk




Mae gwybodaeth ar gael hefyd gan:-

<p>Gambling Commission (Y Comisiwn Hapchwarae) Victoria Square House, Victoria Square, Birmingham, B2 4BP Tel:0121 230 6500, E-mail: info@gamblingcommission.gov.uk Website: www.gamblingcommission.gov.uk https://www.gamblingcommission.gov.uk/welsh</p>	<p>The Department for Digital Culture, Media and Sport (Yr Adran dros Dechnoleg Ddigidol, Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon) 100 Parliament Street, London, SW1A 2BQ Telephone: 020 7211 2210 Website: www.culture.gov.uk</p>
--	--

12ATODIADAU

12.1 Atodiad A – Map o Geredigion



Allwedd Trwyddedau Safleoedd	
	Siopau Betio
	Canolfan Hapchwarae i Oedolion
	Bingo

12.2 Atodiad B – Rhestr o'r Ymgynghoreion

- Aelodau Etholedig, Cyngor Sir Ceredigion
- Cyngorau Tref a Chymuned yng Ngheredigion
- Un Llais Cymru
- Prif Weithredwr, Cyngor Sir Ceredigion
- Cyfarwyddwyr Corfforaethol x 2, Cyngor Sir Ceredigion
- Swyddog Arweiniol Corfforaethol: y Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu, Cyngor Sir Ceredigion
- Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio, Cyngor Sir Ceredigion
- Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd, Cyngor Sir Ceredigion
- Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Cynnal, Gwasanaethau Plant, Cyngor Sir Ceredigion
- Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Gofal, Gwasanaethau Oedolion, Cyngor Sir Ceredigion
- Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Ysgolion a Diwylliant, Cyngor Sir Ceredigion
- Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Cymorth Cynnar, Gwasanaethau Gydol Oes a Diwylliant, Cyngor Sir Ceredigion,
- Y Rheolwr Rheoli Datblygu, Cyngor Sir Ceredigion
- Y Comisiwn Hapchwarae
- Heddlu Dyfed-Powys a'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd
- Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru
- Y Bwrdd Iechyd Lleol - Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda
- Hafal Ceredigion
- Mind Aberystwyth
- Gweithredu dros Iechyd Meddwl Gorllewin Cymru
- Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Ceredigion
- Association of British Bookmakers Ltd
- Deiliaid y trwyddedau safle amrywiol yn ardal yr Awdurdod y bydd y polisi hwn yn effeithio arnynt hwy, neu ar eu cynrychiolwyr.
- Aelodau'r cyhoedd y bydd y polisi hwn yn effeithio arnynt.
- Unigolyn neu unigolion sydd ym marn yr awdurdod yn cynrychioli buddiannau'r sawl sy'n cynnal busnesau gamblo yn ardal yr awdurdod.
- Unigolyn neu unigolionsydd ym marn yr awdurdod yn cynrychioli buddiannau'r sawl sy'n debygol o gael eu heffeithio wrth i'r Awdurdod weithredu ei swydogoethau dan y Ddeddf.

Sylwch: Ni fwriedir i hon fod yn rhestr gyflawn. Mae croeso i unrhyw un y bydd y polisi hwn yn effeithio arno gyflwyno sylwadau yn ei gylch.

12.3 Atodiad C – Tabl Dirprwyo Swyddogaethau Trwyddedu

Y mater o dan sylw	Y Cyngor Llawn	Is-bwyllgor	Swyddogion
Cymeradwyo'r Datganiad Polisi Gamblo yn derfynol	X		
Y polisi o beidio â chaniatáu casinos	X		
Pennu ffioedd – lle bo'n briodol	X		
Pennu ffioedd (os caiff y mater ei ddirprwyo gan y Cyngor Llawn)		X	
Ceisiadau i gael trwyddedau safle		X Os oes sylwadau wedi dod i law ac os nad ydynt wedi'u tynnu'n ôl	X Os nad oes sylwadau wedi dod i law / os ydynt wedi'u tynnu'n ôl
Ceisiadau i amrywio trwyddedau		X Os oes sylwadau wedi dod i law ac os nad ydynt wedi'u tynnu'n ôl	X Os nad oes sylwadau wedi dod i law / os ydynt wedi'u tynnu'n ôl
Ceisiadau i drosglwyddo trwydded		X Os oes sylwadau wedi dod i law gan y Comisiwn	X Os nad oes sylwadau wedi dod i law gan y Comisiwn
Ceisiadau i gael datganiadau dros dro		X Os oes sylwadau wedi dod i law ac os nad ydynt wedi'u tynnu'n ôl	X Os nad oes sylwadau wedi dod i law / os ydynt wedi'u tynnu'n ôl
Adolygu trwyddedau safle		X	
Ceisiadau i gael hawlenni hapchwarae mewn clybiau / peiriannau mewn clybiau		X Os oes sylwadau wedi dod i law ac os nad ydynt wedi'u tynnu'n ôl	X Os nad oes sylwadau wedi dod i law / os ydynt wedi'u tynnu'n ôl
Canslo hawlenni hapchwarae mewn clybiau / peiriannau mewn		X	

clybiau			
Ceisiadau i gael hawlenni eraill			X
Canslo hawlenni peirianna hapchwarae safleoedd trwyddedig			X
Ystyried hysbysiadau defnydd dros dro			X
Penderfyniad i roi gwrth-hysbysiad i hysbysiad defnydd dros dro		X	

X – mae'n dangos y lefel isaf y gellir dirprwyo penderfyniadau iddi.

12.4 Atodiad D – Mynediad i safleoedd

Canolfannau Hapchwarae i Oedolion

- Rhaid nad oes modd i unrhyw gwsmer fynd i'r safle'n uniongyrchol o unrhyw safle gamblo trwyddedig arall.

Siopau Betio

- Rhaid cael mynediad i'r safle o stryd neu o safle arall â thrwydded safle betio;
- Rhaid nad oes modd mynd yn uniongyrchol o siop fetio i safle arall sy'n cael ei ddefnyddio i fanwerthu nwyddau neu wasanaethau. I bob pwrpas, ni ellir cael mynediad i siop fetio o siop o unrhyw fath, oni bai bod y siop honno ei hun yn safle betio trwyddedig. Er enghraifft, ni ellir cael siop fetio yng nghefn caffi – byddai'n rhaid trwyddedu'r ardal gyfan.

Traciau

Ni ddylai fod modd i unrhyw gwsmer fynd i'r safle'n uniongyrchol:

- o gasino;
- o ganolfan hapchwarae i oedolion.

Safleoedd Bingo

Rhaid nad oes modd i unrhyw gwsmer fynd i'r safle'n uniongyrchol:

- o gasino;
- o ganolfan hapchwarae i oedolion;
- o safle betio, ac eithrio trac.

Canolfannau Adloniant i Deuluoedd

Rhaid nad oes modd i unrhyw gwsmer fynd i'r safle'n uniongyrchol:

- o gasino;
- o ganolfan hapchwarae i oedolion;
- o safle betio, ac eithrio trac.

Mae Rhan 7 o Ganllawiau'r Comisiwn Hapchwarae ar gyfer Awdurdodau Trwyddedu'n cynnwys rhagor o ganllawiau ynghylch y mater hwn a bydd yr awdurdod hefyd yn ystyried y canllawiau hyn pan fydd yn penderfynu.

12.5 Atodiad E - Crynodeb o'r Darpariaethau o ran Peiriannau, fesul Safle

Categori'r Peiriant							
Y Math o Safle	A	B1	B2	B3	B4	C	D
Casino mawr (cymhareb peiriant/bwrdd o 5-1 hyd at yr uchafswm)				Uchafswm o 150 o beiriannau Unrhyw gyfuniad o beiriannau yng nghategoriâu B i D (ac eithrio peiriannau B3A), hyd at y terfyn o 150 (yn amodol ar y gymhareb peiriant/bwrdd)			
Casino bach (cymhareb peiriant/bwrdd o 2-1 hyd at uchafswm)				Uchafswm o 150 o beiriannau Unrhyw gyfuniad o beiriannau yng nghategoriâu B i D (ac eithrio peiriannau B3A), hyd at y terfyn o 80 (yn amodol ar y gymhareb peiriant/bwrdd)			
Casino cyn Deddf 2005 (dim cymhareb peiriant/bwrdd)				Uchafswm o 20 o beiriannau yng nghategoriâu B i D (ac eithrio peiriannau B3A), neu unrhyw nifer o beiriannau C neu D yn lle hynny			
Safleoedd betio a thraciau a ddefnyddir ar gyfer betio pyllau				Uchafswm o 4 peiriant yng nghategoriâu B2 i D (ac eithrio peiriannau B3A)			
Safle bingo ¹				Uchafswm o 20% o gyfanswm nifer y peiriannau hapchwarae sydd ar gael i'w defnyddio ar y safle - categorïau B3 neu B4		Dim uchafswm ar beiriannau categori C neu D	
Canolfan hapchwarae i oedolion ²				Uchafswm o 20% o gyfanswm nifer y peiriannau hapchwarae sydd ar gael i'w defnyddio ar y safle - categorïau B3 neu B4		Dim uchafswm ar beiriannau categori C neu D	
Canolfan adloniant drwyddedig i deuluoedd ³				Dim uchafswm ar beiriannau categori C neu D			
Canolfan adloniant i deuluoedd (gyda hawlen) ³				Dim uchafswm ar beiriannau categori D			
Clybiau neu sefydliad lles glowyr (gyda hawlenni) ⁴				Uchafswm o 3 pheiriant yng nghategoriâu B3A neu B4 i D			
Safleoedd cymwys, â thrwydded i werthu alcohol				1 neu 2 beiriant categori C neu D. Hawl awtomatig, o roi gwybod			
Safleoedd cymwys, â thrwydded i werthu alcohol (gyda hawlen peiriant hapchwarae i safleoedd trwyddedig)				Nifer y peiriannau categori C-D fel y pennir ar yr hawlen			

Ffair deithiol	Dim uchafswm ar beiriannau categori D
----------------	---------------------------------------

¹ Mae Adran 172(7), fel y'i diwygiwyd, yn nodi y gall deiliad trwydded safle bingo beri bod nifer o beiriannau hapchwarae categori B ar gael i'w defnyddio ond ni all y nifer fod yn fwy na 20% o gyfanswm y peiriannau hapchwarae sydd ar y safle. Er enghraifft, gall safle gyda chyfanswm o 25 peiriant hapchwarae sydd ar gael i'w defnyddio ddarparu pump neu lai o beiriannau hapchwarae categori B3 ar y safle hwnnw. Lle rhoddwyd trwydded safle cyn 13 Gorffennaf 2011, mae hawl gan y safleoedd hynny i ddarparu wyth peiriant hapchwarae categori B, neu 20% o gyfanswm y peiriannau hapchwarae, pa un bynnag sydd fwyaf. Nid oes unrhyw gyfyngiadau ar niferoedd y peiriannau categorïau C a D y gellir eu darparu. Mae rheoliadau'n datgan bod peiriannau categori B mewn safleoedd bingo wedi'u cyfyngu i beiriannau is-gategori B3 (SI 2007/2158: Categories of Gaming Machine Regulations 2007 a B4, ond nid B3A). Dylai awdurdodau trwyddedu sicrhau bod peiriannau hapchwarae ar gael i'w defnyddio mewn modd sy'n gyson â'n canllawiau yn Rhan 16. At ddibenion cyfrifo faint o beiriannau categori B y mae hawl eu cael ar safle gamblo, dim ond os y gellir eu chwarae ar yr un pryd gan chwaraewyr gwahanol heb rwystr ffisegol y dylid cyfrif peiriannau hapchwarae. Mae hyn yn cynnwys cyfrifiaduron llechen.

Mae Adran 172(8) yn datgan y gall deiliad trwydded safle betio beri bod hyd at bedwar peiriant hapchwarae categori B, C neu D ar gael i'w defnyddio. Mae rheoliadau yn nodi bod peiriannau categori B mewn safleoedd betio wedi'u cyfyngu i beiriannau yn is-gategoriâu B2, B3 a B4 (mae'r terfynellau sy'n cael eu defnyddio'n gyffredin yn gallu darparu cynnwys B2 a B3).

² Mae darpariaethau peiriannau hapchwarae yn ôl safleoedd wedi'u hamlinellu yn Atodiad A Adran 172(1) o'r Ddeddf, fel y'i diwygiwyd, ac yn nodi y gall deiliad trwydded safle ar gyfer Canolfannau Hapchwarae i Oedolion beri bod nifer o beiriannau hapchwarae categori B ar gael i'w defnyddio, ond ni all y nifer fod yn fwy na 20% o'r holl beiriannau hapchwarae sydd ar gael i'w defnyddio ar y safle. Gellir cael unrhyw nifer o beiriannau categorïau C neu D. Er enghraifft, gall safle gyda chyfanswm o 25 peiriant hapchwarae ar gael i'w defnyddio ddarparu pump neu lai o beiriannau hapchwarae categori B3 ar y safleoedd hynny.

Gall Canolfannau Hapchwarae i Oedolion beri bod nifer o beiriannau hapchwarae categori B ar gael i'w defnyddio, ond ni all y nifer fod yn fwy nag 20% o gyfanswm nifer y peiriannau hapchwarae sydd ar gael i'w defnyddio ar y safle. Gellir cael unrhyw nifer o beiriannau C neu D. Lle rhoddwyd trwydded safle cyn 13 Gorffennaf 2011, mae ganddynt hawl i ddarparu pedwar peiriant hapchwarae categori B, neu 20% o gyfanswm nifer y peiriannau hapchwarae, pa un bynnag sydd fwyaf. Mae peiriannau Categori B mewn Canolfannau Hapchwarae i Oedolion wedi'u cyfyngu i beiriannau yn is-gategori B3 neu B4, ond nid peiriannau B3A.

³ Dim ond safleoedd a ddefnyddir yn unig neu yn bennaf ar gyfer darparu peiriannau hapchwarae gaiff yr hawl i ddal hawlen peiriannau hapchwarae heb drwydded FEC, neu drwydded safle FEC. Gall peiriannau categori C ond cael eu lleoli mewn Canolfannau Adloniant i Deuluoedd sydd â thrwydded a lle bo hawlen FEC mewn grym. Rhaid iddynt fod mewn man neilltuol, ar wahân a bod modd goruchwyllo'r

peiriannau sydd at ddefnydd oedolion yn unig. Nid oes pŵer gan yr awdurdod trwyddedu i osod uchafswm ar y nifer o beiriannau o dan hawlen FEC.

⁴ Rhoddir hawl i Glybiau Aelodau a Sefydliadau Lles Glowyr sydd â Hawlen Gamblo Clwb neu Hawlen Peiriannau Gamblo Clwb i osod cyfanswm o dri pheiriant yng nghategoriâu B3A i D, ond dim ond un peiriant B3A y gellir ei osod fel rhan o'r hawl hwn.

⁵ Mae hawl gan glybiau masnachol sydd â Hawlen Gamblo Clwb neu Hawlen Peiriannau Gamblo Clwb i osod cyfanswm o dri pheiriant yng nghategoriâu B4 i D.

12.6 Atodiad F Ystyr y term ‘ar gael i’w (d)defnyddio’

Canllawiau'r Comisiwn Gamblo ar gyfer awdurdodau trwyddedu.

Ystyr ‘ar gael i’w (d)defnyddio’

16.16 Mae Adran 242 o'r Ddeddf yn ei gwneud yn drosedd i unigolyn beri bod peiriant hapchwarae ar gael i'w ddefnyddio, lle nad oes gan yr unigolyn hwnnw drwydded weithredu neu ganiatâd arall sy'n cynnwys peiriannau hapchwarae ac lle nad oes eithriad arall yn bodoli.

16.17 Nid yw'r Ddeddf yn diffinio beth yw ystyr ‘ar gael i’w (d)defnyddio’ ond mae'r Comisiwn yn ystyried bod peiriant hapchwarae ‘ar gael i’w ddefnyddio’ os gall unigolyn gymryd camau i chwarae ar y peiriant heb gymorth y gweithredwr.

16.18 Gall nifer uwch na nifer y peiriannau a ganiateir fod ar safle ond cyfrifoldeb y trwyddedeion yw dangos nad oes mwy na'r niferoedd a ganiateir ‘ar gael i’w defnyddio’ ar fwy nag un adeg.

16.19 Nid yw peiriant sy'n gallu gweithredu ar fwy nag un categori ond sy'n gweithredu ar categori is, yn cyfrannu at niferoedd y peiriannau sydd ‘ar gael i’w defnyddio’ ar categori uwch, hyd nes y bydd yn newid i'r categori hwnnw. Rhaid i drwyddedeion sicrhau nad oes mwy na'r niferoedd a ganiateir ‘ar gael i’w defnyddio’ ar unrhyw un adeg.

16.20 Mae systemau lle bo nifer o beiriannau wedi'u rhwydweithio yn y fath fodd fel bod y chwaraewr yn gallu dewis pa gêm a pha categori i'w chwarae yn cael eu caniatáu, ond mae'n rhaid i drwyddedeion barhau i lynu wrth y cyfyngiadau ar nifer y peiriannau ar categori penodol.

16.21 Mae hawliadau peiriannau hapchwarae mewn Canolfannau Hapchwarae i Oedolion neu safleoedd bingo yn amlinellu mai dim ond 20% o'r peiriannau all fod yn beiriannau categori B, er mwyn sicrhau arlwy cytbwys o gynhyrchion gamblo ac er mwyn cyfyngu ar y cyfleoedd i gamblo'n galed.

16.22 Mae dyluniad peiriannau wedi newid yn ystod y blynyddoedd diweddar ac mae peiriannau hapchwarae ar gael sydd wedi eu llunio er mwyn arbed lle. Daw'r peiriannau hyn ar ffurf cyfrifiaduron llechen, unedau ar gyfer nifer o chwaraewyr a pheiriannau cul/mewnlenni. Ymddengys fod rhai o'r peiriannau hyn wedi'u dylunio'n bennaf er mwyn sicrhau bod hawl i gymaint â phosibl o beiriannau categori B.

16.23 Yn 2019 diweddarwyd ein canllaw¹¹ ‘ar gael i’w (d)defnyddio’ er mwyn gwneud y sefyllfa'n glir wrth fynd ati i gyfrifo'r hawliadau ar gyfer peiriannau categori B mewn safleoedd gamblo, gan nodi mai dim ond os oedd modd i wahanol chwaraewyr eu chwarae ar yr un pryd a hynny heb rwystr ffisegol, y dylid cyfrif peiriannau hapchwarae. Er enghraifft, byddai'r Comisiwn yn ystyried na ellid categoreiddio peiriant fel dau beiriant neu fwy, os oedd peiriant amlsafle sydd yn dechnegol yn caniatáu un neu fwy o chwaraewyr i chwarae ar yr un pryd, ond mewn gwirionedd yn ei gwneud hi'n ofynnol i'r chwaraewyr hynny sefyll yn agos yn iawn at ei gilydd neu fabwysiadu safleoedd annaturiol er mwyn cymryd rhan, gan ei gwneud hi'n anodd i'r ail chwaraewr geisio defnyddio'r peiriant.

16.24 O ran cyfrifiaduron llechen, dylai trwyddedeion sicrhau bod digon o ofod llawr ar y safle fel bod y cyfrifiaduron llechen sydd wedi eu cyfrif yn gallu cael eu defnyddio gan fwy nag un chwaraewr ar yr un pryd.

16.25 Mae Terfynellau Bingo Electronig sy'n cynnig cynnwys peiriannau hapchwarae yn ogystal â chynnwys bingo yn beiriannau hapchwarae ac mae'n rhaidd iddynt gadw at yr egwyddorion uchod. Atgoffir trwyddedeion fodd bynnag mai dim ond un gweithgaredd gamblo ar y tro y dylid ei ganiatáu ar y Terfynellau Bingo Electronig ac felly ni ddylent gynnwys nodwedd sy'n galluogi rhywun i gymryd rhan mewn bingo a gweithgaredd peiriant hapchwarae ar yr un pryd.

16.26 Rydym wedi cyhoeddi ein canllaw¹² 'ar gael i'w ddefnyddio' ar wefan y Comisiwn ac wedi darparu gwybodaeth bellach sydd yn ymwneud yn benodol â phryd y mae peiriant hapchwarae 'ar gael i'w ddefnyddio' mewn Canolfannau Hapchwarae i Oedolion neu mewn safleoedd bingo o dan y rheoliadau 20%.